

សតិប្បដ្ឋានសូត្រ

សតិប្បដ្ឋានសូត្រ

ស្ថាប័នជាតិសិក្សាសាស្ត្រព្រះពុទ្ធសាសនា
1007 វិថីលេខ ៧៧
Phnom Penh 12153 Cambodia
Tel : 855 23 722 1884
E-mail : nibstth@gmail.com

ស្ថាប័នជាតិសិក្សាសាស្ត្រព្រះពុទ្ធសាសនា
1007 វិថីលេខ ៧៧
Phnom Penh 12153 Cambodia

អារម្ភកថា

ខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទបានទទួលច្បាប់ដើមជាធម្មទានអំពីលោកគ្រូ ធម្មាចារ្យ ជឹម ជំនិត មកអាន ហើយក៏បានឃើញនូវការគូសលប់ ដិតជាមនិងជួសជុល ព្រមទាំងមានភាគខ្លះរលប់ មើលពុំច្បាស់ផង។ ទើបខ្ញុំព្រះករុណា ខ្ញុំបាទ ពិគ្រោះជាមួយលោកគ្រូ ជឹម ជំនិត ដើម្បីរៀបចំបោះពុម្ពសារជាថ្មី ដោយពង្រីកតួអក្សរឲ្យបានធំល្មមងាយស្រួលសម្រាប់ពុទ្ធបរិស័ទខ្មែរយើង ទោះបីលោកមានវ័យចាស់ក៏លោកអាចអានសៀវភៅសតិប្បដ្ឋាន នេះបាន។

- សូមឲ្យព្រះសាសនាធានុរុចរឿងចម្រើន !
  - សូមឲ្យព្រះពុទ្ធសាសនាផ្សាយទូទៅពេញសាកលលោក !
  - សូមឲ្យលោកនាំមូលធានប្រកបដោយសន្តិភាព !
  - ព្រះសក្យមុនីសម្ពុទ្ធផ្តង់ត្រាស់ថា “នតិ សន្តិ បរិសុខំ”
- ពុំមានសេចក្តីសុខដ៏ទៃក្រៅអំពីសេចក្តីស្ងប់ឡើយ ២
- សូមអនុមោទនា !!!**

វត្តធម្មសាមគ្គី ថ្ងៃ១៥កើត ខែមាយ ព.ស. ២៥៥៣
ត្រូវនឹងថ្ងៃអាទិត្យទី ៣០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០

សតិបដ្ឋានសុត្ត

ខន្ទេសចារកថា

ឯវច្ឆេ សុតិ សុត្តនេះឈ្មោះ “សតិបដ្ឋានសុត្ត” ដែលខ្ញុំ អាននូវ បានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ថា ៖

ឯកំ សមយំ ភក្កវា កុរុសុ វិហរេតិ កម្មាសធម្មំ នាម កុរុនំ និគមោ។

សម័យមួយព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់នៅក្នុងដែនកុរុទ្រង់ អាស្រ័យ នៅកម្មាសធម្មនិគមនៃអ្នកដែនកុរុ ទាំងឡាយជាទីគោចរ។

តក្កត ខោ ភក្កវា និក្ខុ អាមន្តេសិ និក្ខុវោតិ

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយព្រះពុទ្ធដីកថា “ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ”

ភក្កវោតិ តេ និក្ខុ ភក្កវោតោ បច្ឆុសេន្ទសំ។

ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា “សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស”។

ភក្កវា ឯភក្កវោច ឯកាយនោ អយំ និក្ខុវេ មគ្គោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកបរិនេវានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខនោមនស្សានំ អត្តន្តមាយ ព្វាយស្សអធិកមាយ និព្វានស្ស សច្ចិកិរិយាយ យទិទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋាន។

ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីការនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយផ្លូវគឺ សតិបដ្ឋាន ទាំងឡាយ ៤នេះ ជាផ្លូវមូលតែមួយ (ប្រព្រឹត្ត ទៅ) ដើម្បីសេចក្តីស្អាតវិសេសដល់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បីកន្លងបង់នូវ សោក និងខ្សឹបខ្សួលរំជួលចិត្តទាំងឡាយ ដើម្បីអស្តង្គតរលត់ទៅនៃទុក្ខ និងទោមនស្សទាំងឡាយ ដើម្បីដល់នូវអរិយគ្គ ជាធម៌ស្រោចស្រង់សត្វ

ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន។

កតមេ ចត្តារោ? សតិបដ្ឋានទាំងឡាយ ៤ គឺអ្វីខ្លះ?

តំធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរេតិ អាតាបិ សម្មាសមាសតិមា វិនេយ្យ លោកេ អតិជ្ឈានោមនស្សំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្ដៅនូវកិលេស ប្រកបដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វមានស្មារតីជាគ្រឿងកំណត់ បណ្ដេញបង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោក។

វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហរេតិ អាតាបិសម្មាសមាសតិមា វិនេយ្យលោកេ អតិជ្ឈានោមនស្សំ

ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្ដៅនូវកិលេសប្រកបដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វ មានស្មារតីជាគ្រឿងកំណត់បណ្ដេញបង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោក។

ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរេតិ អាតាបិ សម្មាសមាសតិមា វិនេយ្យលោកេ អតិជ្ឈានោមនស្សំ ២

ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្ដៅនូវកិលេសប្រកបដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វ មានស្មារតីជាគ្រឿងកំណត់ បណ្ដេញបង់នូវអភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ក្នុងលោក។

“ឧទ្ទេសវារកថា និដ្ឋិតា”

(ឧទ្ទេសវារកថា ចប់)

កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋាន

((មាន ៦ បញ្ចៈ))

កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ?

១- អាណាធានបញ្ច

តំធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរណ្តគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាការគតោ វានិសីទតិ បន្តិច្ឆំ អាតុចិត្តា ខ្មតិ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិ ខ្មបដ្ឋមេត្វា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះនៅក្នុងអរញ្ញសេនា សនៈក្តី នៅក្នុងរុក្ខមូលសេនាសនៈក្តី នៅក្នុងសុញ្ញាការសេនាសនៈក្តី ហើយអង្គុយពត់ភ្នែកតម្រង់កាយប្រុងស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅកាន់ព្រះកម្មដ្ឋាន ។

សោ សតោ វ អស្សសតិ សតោ បស្សសតិ ទិយំ វា អស្សសន្តោ ទិយំ អស្សសាមីតិ បដានាតិ ទិយំ វា បស្សសន្តោ ទិយំ បស្សសាមីតិ បដានាតិ រស្សំ វា អស្សសន្តោ រស្សំ អស្សសាមីតិ បដានាតិ ២

ភិក្ខុនោះ មានស្មារតីដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីដកដង្ហើមចូល ទោះដកដង្ហើមចូលវែងដឹងច្បាស់ថា “អញដកដង្ហើមចូលវែង” ទោះដកដង្ហើមចេញខ្លី ដឹងច្បាស់ថា “អញដកដង្ហើមចេញខ្លី” ទោះដកដង្ហើមចូលខ្លី ដឹងច្បាស់ថា “អញដកដង្ហើមចូលខ្លី” ។

សព្វកាយប្បដិសំវេទិ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ សព្វកាយប្បដិសំ វេទិបស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បស្សម្ពយំ កាយសច្ចារំ អស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ បស្សម្ពយំ កាយសច្ចារំ បស្សសិស្សាមីតិ សិក្ខតិ ២

សិក្សាថា “អញដឹងឲ្យច្បាស់សព្វពួកខ្យល់អស្សាសៈ សីមដកដង្ហើម

ចេញ” សិក្សាថា “អញដឹងឲ្យច្បាស់សព្វពួកខ្យល់បស្សាសៈសឹមដកដង្ហើមចូល” សិក្សាថា “អញរម្ងាប់នូវកាយសង្ខារ (ដែលគ្រោតគ្រោត) សឹមដកដង្ហើមចេញ” សិក្សាថា “អញរម្ងាប់នូវកាយសង្ខារ (ដែលគ្រោតគ្រោត) សឹមដកដង្ហើមចូល”។

សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ឧក្ខោ ភមការោ វា ភមការន្តោវាសី វា ទិយំ វា អញ្ញន្តោ ទិយំ អញ្ញាមីតិ បដានាតិ វេស្សំ វា អញ្ញន្តោ វេស្សំ អញ្ញាមីតិ បដានាតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ជាងក្រឡឹងដែលបិនប្រសប់ក្តី កូនសិស្សនៃជាងក្រឡឹងក្តីទោះទាញខ្សែក្រឡឹងវែង ដឹងច្បាស់ថា “អញទាញខ្សែក្រឡឹងវែង” ទោះទាញខ្សែក្រឡឹងខ្លីដឹងច្បាស់ថា “អញទាញខ្សែក្រឡឹងខ្លី” ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទិយំ វា អស្សុសន្តោ ទិយំ អស្សុសាមីតិ បដានាតិឧប្ប វេស្សំ វា បស្សុសន្តោ វេស្សំ បស្សុសាមីតិ បដានាតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងដូច្នោះឯង ភិក្ខុ (ក្នុងសាសនានេះ) ទោះដកដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា “អញដកដង្ហើមចេញវែង”។ល។ ទោះដកដង្ហើមចូលខ្លីដឹងច្បាស់ថា “អញដកដង្ហើមចូលខ្លី”។

សព្វកាយប្បជិសំវេទី អស្សុសិស្សមីតិ ភិក្ខុតិឧប្ប បស្សុម្ពយំ កាយសង្ខារំ បស្សុសិស្សាមីតិ ភិក្ខុតិ ៥

សិក្សាថា “អញដឹងឲ្យច្បាស់សព្វពួកខ្យល់អស្សាសៈសឹមដកដង្ហើមចេញ” ។ល។ សិក្សាថា “អញរម្ងាប់នូវកាយសង្ខារ (ដែលគ្រោតគ្រោត) សឹមដកដង្ហើមចូល”។

ឥតិ អប្បត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរេតិ ពហិន្ទា វា កាយេ

កាយានុបស្សី វិហារតិ អដ្ឋក្កតាហិទ្ធា វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ
សមុទយធម្មានុបស្សី វា កាយស្តី វិហារតិ វយធម្មានុបស្សី វា
កាយស្តី វិហារតិ សមុទយវយធម្មានុបស្សី វា កាយស្តី វិហារតិ អត្តិ
កាយោតិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ យាវ ទេវ
ព្វានមគ្គាយ បតិស្សតិ មគ្គាយ អនិស្សិតោ ច វិហារតិ ន ច
កិព្វិលោកេ ខុទានិយតិ ៥

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន)
ដូច្នោះផង ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្រៅ (របស់
អ្នកដទៃ) ផងពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ទាំងខាងក្នុង
ទាំងខាងក្រៅផង ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវធម៌ ដែលប្រជុំកើតឡើងក្នុង
កាយផង ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវធម៌ដែលសូន្យទៅក្នុងកាយផង
ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវធម៌ដែលប្រជុំកើតឡើងទាំងធម៌ដែលសូន្យទៅ
ក្នុងកាយផង។ ម្យ៉ាងទៀតស្មារតីរបស់ភិក្ខុនោះក៏ផ្ទៀងផ្ទាត់ចំពោះថា
“គ្រាន់តែជាកាយ” (មិនមែនសត្វ មិនមែនបុគ្គល មិនមែនស្រ្តី និងបុរសជា
ដើម) ល្មមតែកំណត់ដើម្បីឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា ដើម្បីឲ្យចម្រើនស្មារតី
ប៉ុណ្ណោះផង។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផង មិន
ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងដែលហៅថា ភិក្ខុពិចារណា
ឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

“អានាធានបព្វំ និដ្ឋិនំ”
(ពួកខ្យល់ដង្ហើមចេញចូល ចប់)

២- ឥរិយាបថបព្វ

បុន ចបរំ តិក្ខុវេ តិក្ខុ គច្ឆន្តោ វា គច្ឆាមីតិ បដានាតិ ឋិតោ វា ឋិតោម្ហិតិ បដានាតិ និសិន្នោ វា និសិន្នោម្ហិតិ បដានាតិ សយានោ វា សយានោម្ហិតិ បដានាតិ យថា យថា វាបនស្ស កាយោ បណិហិតោ ហោតិ តថា តថា នប្បដានាតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) ទោះដើរ ដឹងច្បាស់ថា “អញដើរ” ទោះឈរ ដឹងច្បាស់ថា “អញឈរ” ទោះអង្គុយ ដឹងច្បាស់ថា “អញអង្គុយ” ទោះដេក ដឹងច្បាស់ថា “អញដេក” ទោះកាយរបស់ភិក្ខុនោះតម្កល់នៅដោយអាការយ៉ាងណាៗ ក៏ដឹងច្បាស់នូវកាយនោះដោយអាការយ៉ាងនោះៗ។

ឥតិ អដ្ឋត្ថំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ ឧបម អនិស្សិតោ ច វិហារតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ឧបាទិយតិ ៥

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផង មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង។

ឯវម្បិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ។

“ឥរិយាបថបព្វ និដ្ឋិតំ”
(ពួកឥរិយាបថ ចប់)

៣- សម្បជញ្ញាបត្យ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតិ
អាណោភិតេ វិណោភិតេ សម្បជានការី ហោតិ សម្មិញ្ជិតេ បសារិតេ
សម្បជានការី ហោតិ សង្ខាដិបត្តចិវរចារណោ សម្បជានការី ហោតិ
អសិតេ មិតេ ខាយិតេ សាយិតេ សម្បជានការី ហោតិ ខុច្ចារប្បស្សាវ-
កម្មេ សម្បជានការី ហោតិ គតេ មិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ ភាសិតេ
តុណ្ណិតាវេ សម្បជានការី ហោតិ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) ជា
អ្នកធ្វើកិច្ចទាំងគ្រប់ដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វក្នុងកិរិយាល្បាយចូល កិរិយា
ល្បាយចេញ ធ្វើកិច្ចទាំងគ្រប់ ដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វក្នុងកិរិយាក្រឡេកមើល
ទៅមុខក្រឡេកមើលទៅទិសផ្សេងៗ ធ្វើកិច្ចទាំងគ្រប់ដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វ
កិរិយាបត់អង្កញ លាត សណ្តក (ដៃជើង) ធ្វើកិច្ចទាំងគ្រប់ដោយប្រាជ្ញា
ដឹងសព្វក្នុងកិរិយាទ្រទ្រង់នូវសង្ខារ និងបាត្រ និងចីវរ ធ្វើកិច្ចទាំងគ្រប់
ដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វ ក្នុងកិរិយា ធ្វើនូវឧច្ចារៈ និងបស្សាវៈ ធ្វើកិច្ចទាំងគ្រប់
ដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វក្នុងកិរិយាដើរ ឈរ អង្គុយ ដេក រលឹក និយាយស្តី
ស្ងៀមនៅ ។

ភតិ អដ្ឋត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ ២ល២ អនិស្សិតោ
ច វិហារតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ខុទានិយតិ ២

ភិក្ខុពិចារណា ឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង
(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិ
ផង មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង។

ឯវម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ៥

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ។

“សម្បជញ្ញបព្វំ និដ្ឋិតំ”
(ព្រឹកសម្បជញ្ញៈ ចប់)

៤- បដិក្កលបព្វ

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ ខ្លួន ធានតលា អដោ កេសមគ្គកា តចបរិយន្តំ បុរន្តានប្បការស្ស អសុចិនោ បច្ចុវេក្ខតិ អត្ថិ ឥមស្មី កាយេ កេសា លោមា នខា ទន្តា តចោ មំសំ នហារុ អដ្ឋិ អដ្ឋិមិព្វំ វក្កំ ហនយំ យកនំភិរោមភំ មិហតំ បដ្ឋាសំ អដ្ឋំ អន្តគុណំ ខ្លនរិយំ ករិសំ មិត្តំ សេម្មំ បុព្វោ លោហិតំ សេនោ មេនោ អស្សុ វសា ខេន្យោ សិទ្ធានិកា លសិកា មុត្តនិ ៥

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) ពិចារណាយើញច្បាស់នូវកាយនេះឯង ខាងលើអំពីបាតជើងឡើងខាង ក្រោមអំពីចុងសក់ចុះ ទីបំផុតជុំវិញអំពីត្រឹមស្បែកដែលពេញដោយវត្ថុ មិនស្អាតមានប្រការផ្សេងៗដូច្នោះថា “មាននៅក្នុងកាយនេះសក់ទាំង ឡាយ រោមទាំងឡាយ ក្រចកទាំងឡាយ ធ្មេញទាំងឡាយ ស្បែក សាច់ សរសៃទាំងឡាយ ឆ្អឹងទាំងឡាយ ខ្លូក្នុងឆ្អឹង ទាច បេះដូង ថ្លើម វាវ ក្រពះ ស្មុត ពោះវៀនធំ បោះវៀនតូច អាហារថ្មី អាហារចាស់ ប្រមាត់ ស្មៅស៍ ខ្ទុះ ឈាម ញើស ខ្លាញ់ខាប់ ទឹកភ្នែកខ្លាញ់រាវ ទឹកមាត់ ទឹកសម្បុរ ទឹកអំអិល ទឹកមូត្រ” ។

សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ខ្លតតោមុខា មុតោឡី មូរា នានាវិហិតស្ស

ធាតុសរុប សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ? សាលីនំ វិហារីនំ មុត្តានំ មាសានំ តិលានំ តណ្ហានំ ៥ តមេនំ ចក្ខុមា មុនិសោ មុណិត្វា បច្ចុវេក្ខេយ្យ ឥមេ សាលី ឥមេ វិហារី ឥមេ មុត្តា ឥមេ មាសា ឥមេ តិលា ឥមេ តណ្ហានតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងដូចម្តេចមិញទ្រព្យមានមុខទាំងសង ខាង ដែលពេលដោយធម្មជាតិមានប្រការផ្សេងៗ ។ ធម្មជាតិទាំងនេះគឺអ្វីខ្លះ ស្រូវសាលីទាំងឡាយ ស្រូវខ្សាយទាំងឡាយ សណ្តែកបាយទាំងឡាយ សណ្តែករាជមាសទាំងឡាយ ល្ងទាំងឡាយអង្ករទាំងឡាយ។ បុរសដែល មានចក្ខុបសាទ គប្បីស្រាយនូវទ្រព្យនោះហើយពិចារណាយើងឃើញច្បាស់ដូច្នោះ ថា “នេះស្រូវសាលីទាំងឡាយ នេះសណ្តែករាជមាសទាំងឡាយ នេះល្ង ទាំងឡាយនេះ អង្ករទាំងឡាយ”។

ឯវមេវ ខោ តិក្ខុវេ តិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ ខ្នំ បាទតលា អនោ កេសមត្តកា តចមរិយន្តំ មុរណាប្បការស្ស អសុចិនោ បច្ចុវេក្ខតិ អតិ ឥមស្មី កាយេ កេសា លោមា មលម លសិកាមុត្តនិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងដូច្នោះដែរ ភិក្ខុពិចារណាយើងឃើញច្បាស់នូវ កាយនេះឯងខាងលើអំពីបាតជើងឡើងខាងក្រោម អំពីចុងសក់ចុះទីបំផុត ជុំវិញអំពីត្រឹមស្បែកដែលពេញដោយវត្ថុមិនស្អាត មានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នោះថា “មាននៅក្នុងកាយនេះ សក់ទាំងឡាយ រោមទាំងឡាយ ។ល។ ទឹកអំអិល ទឹកមូត្រ”។

ឥតិ អដ្ឋាត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហារតិ មលម អនិស្សិតោ ច វិហារតិ ន ច កិណ្ឌិ លោគេ ខ្នានិយតិ ៥

ភិក្ខុពិចារណាយើងឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិផង មិន ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង។

ឯវម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបសវ្ថិ វិហរតិ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថាភិក្ខុពិចារណាយើញ រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

“បដិក្ខលបព្វំ និដ្ឋិតំ”
(ព្យាបដិក្ខល ចប់)

៥- ធាតុបញ្ច

បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ យថាមិតំ យថាបណិហិតំ ធាតុសោ បច្ចុវេក្ខតិ អត្ថិ ឥមស្មី កាយេ បឋវីធាតុ អាធាធាតុ តេហោ- ធាតុ វាយោធាតុតិ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) ពិចារណាយើញច្បាស់នូវកាយនេះឯងដែលស្ថិតនៅយ៉ាងណា ដែល តម្កល់នៅយ៉ាងណាដោយថាជាធាតុដូច្នោះថា “មាននៅក្នុងកាយនេះ ធាតុ ដី ធាតុទឹក ធាតុភ្លើង ធាតុខ្យល់”។

សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ឧក្ខោ គោយាតកោ វា គោយាតកន្តោវាវិ វា គាវិ វធិត្វា ធាតុម្ហហាបថេ វិលសោ បដិវិតិក្ខា និសិន្នោអស្ស ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងដូចម្តេចមិញនាយគោយាតដែលប៊ុន ប្រសប់ក្តី កូនសិស្សនៃនាយគោយាតក្តីគប្បីសម្លាប់នូវមេគោហើយរំលែក ជាចំណែកៗ អង្គុយនៅទៀបផ្លូវធំមានមុំ ៤ ។

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ យថាមិតំ យថាបណិ- ហិតំ ធាតុសោ បច្ចុវេក្ខតិ អត្ថិ ឥមស្មី កាយេ បឋវីធាតុ អាធាធាតុ

តេជោធាតុ វាយោធាតុតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងដូច្នោះដែរ ភិក្ខុពិចារណាយើញច្បាស់នូវ កាយនេះឯង ដែលស្ថិតនៅយ៉ាងណាដែលតម្កល់នៅយ៉ាងណា ដោយថា ជាធាតុដូច្នោះថា “មាននៅក្នុងកាយនេះ ធាតុដី ធាតុដឹក ធាតុភ្លើង ធាតុ ខ្យល់” ។

ឥតិ អដ្ឋត្ថំ វា កាយេ កាយានុបសវ្វី វិហរេតិ ៥ល៥ អនិស្សិតោ ច វិហរេតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ខុធានិយតិ៥

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផងមិន ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួច ក្នុងលោកផង។

ឯវម្បិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបសវ្វី វិហរេតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថាភិក្ខុពិចារណាយើញ រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

“ធាតុបព្វំ និដ្ឋិតំ”
(ព្រឹកធាតុ ចប់)

៦- នវសីវចិកាយព្វ

**បុន ចបរំ និក្ខុវេ និក្ខុ សេយ្យថាមិ បសេរុយ្យ សរីរំ សីវចិកាយ
អដ្ឋិតំ ឯកាហមតំ វា ទ្វីហមតំ វា តីហមតំ វា ឧទ្ធអាតកំ វិនិលកំ
វិបុព្វកថាតំ ៥**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ)
គប្បីឃើញនូវសេរីវៈស្លាប់យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃ
សួសាន ទោះស្លាប់អស់ថ្ងៃ ១ ក្តី ស្លាប់អស់ថ្ងៃ ២ ក្តី ស្លាប់អស់ថ្ងៃ ៣ក្តី
ដែលកំពុងហើមមានពណ៌ខៀវ ដោយច្រើនមានខ្ទះហូរចេញតាមទ្វារ
ផ្សេងៗ ។

**សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ
ឯវំតាវិ ឯវំអនតិ តោតិ**

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀបនូវកាយនេះឯងដូច្នោះថា “សូម្បីកាយនេះ
សោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះគង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹងកន្លងនូវ
ភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ” ។

**ឥតិ អដ្ឋត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សិ វិហរតិ មលម អនិស្សិតោ
ច វិហរតិ ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតិ ៥**

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង (របស់
ខ្លួន) ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផង
មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បិ និក្ខុវេ និក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សិ វិហរតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថាភិក្ខុពិចារណាឃើញ
រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

**បុន ចបរំ តិក្ខុវេ តិក្ខុ សេយ្យថាមិ បសេរុយ្យ សរីរំ សីវចិកាយ
ធម្មិតំ កាកេហិ វា ខ្មងានំ គិដ្ឋេហិ វា ខ្មងានំ កុលលេហិ វា ខ្មង-
មានំ សុវានេហិ វា ខ្មងានំ សិទ្ធាលេហិ វា ខ្មងានំ វិវិដេហិ វា
ធាណកជាតេហិ ខ្មងានំ ២**

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ)
គប្បីឃើញនូវសរីរៈស្លាប់យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃ
សួសាន ដែលក្អែកទាំងឡាយកំពុងចឹកស៊ីក្តី ដែលត្នាតទាំងឡាយកំពុង
ចឹកស៊ីក្តី ដែលត្រដក់ទាំងឡាយកំពុងចឹកស៊ីក្តី ដែលស្វានទាំងឡាយកំពុង
កកេរស៊ីក្តី ដែលចចកទាំងឡាយកំពុងកកេរស៊ីក្តី ដែលបាណកជាតិទាំង
ឡាយមានប្រការផ្សេងៗ កំពុងរូងជញ្ជក់ស៊ីក្តី ។

**សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ
ឯវំតាវិ ឯវំអនតិគោតិ**

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀបនូវកាយនេះឯងដូច្នោះថា “សូម្បីកាយនេះ
សោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះគង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹងកន្លងនូវ
ភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ ។

**ឥតិ អដ្ឋិតំ វា កាយេ កាយានុបស្សិ វិហរតិ មលម អនិស្សិតោ
ច វិហរតិ ន កិលិ លោកេ ឧធានិយតិ ២**

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន)
ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផងមិន
ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួច ក្នុងលោកផង។

ឯវម្បិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សិ វិហរតិ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាឃើញ
រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

**បុន ចបរំ និក្ខុវេ និក្ខុ សេយ្យថាមិ បសេរុយ្យ សរីរំ សីវថិកាយ
ធម្មិតំ អដ្ឋិសទ្ធវិកំ សម័សលោហិតំ ន្តរុសម្ពន្ធិ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) គប្បីឃើញនូវសរីរៈ ស្លាប់យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃ សួសាន នៅសល់តែរាងឆ្អឹង ប្រកបដោយសាច់និងឈាមនៅមានសរសៃ ជាគ្រឿងចង ។

**សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ
ឯវំតាវិ ឯវំអនតិគោតិ**

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀបនូវកាយនេះឯងដូច្នោះថា “សូម្បីកាយនេះ សោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះគង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹងកន្លងនូវ ភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ” ។

**ឥតិ អដ្ឋត្ថំ វា កាយេ កាយានុបស្សិ វិហរតិ មលម អនិស្សិតោ
ច វិហរតិ ន ច កិណ្ឌិ លោកេ ឧបាទិយតិ ២**

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផងមិន ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បិ និក្ខុវេ និក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សិ វិហរតិ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាឃើញ រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

**បុន ចបរំ និក្ខុវេ និក្ខុ សេយ្យថាមិ បសេរុយ្យ សរីរំ សីវថិកាយ
ធម្មិតំ អដ្ឋិសទ្ធវិកំ និម្មំសលោហិតមក្ខិតំ ន្តរុសម្ពន្ធិ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) គប្បីឃើញនូវសរីរៈស្លាប់យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃ

សួសាន នៅសល់តែរាងឆ្អឹងឥតសាច់ នៅប្រឡាក់ដោយឈាមនៅមាន សរសៃជាគ្រឿងចង ។

សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំអនតីកោតិ

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀបនូវកាយនេះឯង ដូច្នោះថា “សូម្បីកាយ នេះសោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះគង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹង កន្លងនូវភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ។

ឥត អដ្ឋតំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ឧបេ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ ន ច កិណ្ឌិ លោកេ ឧបាទិយតិ ២

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផងមិន ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង។

ឯវម្បិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

បុន ចមរំ តិក្ខុវេ តិក្ខុ សេយ្យថាមិ បសេយ្យ វិវិ សីវចិកាយ ធម្មិតំ អដ្ឋិសទ្ធវិកំ អបគត មំសលោហិតំ ន្តារុសម្ពន្ធំ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) គប្បីយើញនូវសរីរៈស្លាប់យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃ សួសាននៅសល់តែរាងឆ្អឹង ឥតសាច់ ឥតឈាមនៅមានសរសៃជាគ្រឿង ចង ។

សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំអនតីកោតិ ២

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀប នូវកាយនេះឯងដូច្នោះថា “សូម្បីកាយ
នេះសោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះគង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹង
កន្លងនូវភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ ។

**ឥតិ អដ្ឋង្គំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ២៧២ អនិស្សិតោ
ច វិហរតិ ន ច កិក្ខិ លោកេ ឧបាសិយតិ ២**

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន)
ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិផង មិន
ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បិ និក្ខុវេ និក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ២

ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ
រឿយៗនូវកាយក្នុងកាយ ។

**បុន ចបរំ និក្ខុវេ និក្ខុ សេយ្យថាបិ បស្សេយ្យ សរីរំ សីវចិកាយ
ធម្មិតំ អដ្ឋិកានិ អបគត ឆ្មារុសម្ពន្ធានិ ទិសាវិទិសាវិក្ខិត្តានិ អញ្ជោន
ហត្ថដ្ឋិតំ អញ្ជោន ធានដ្ឋិតំ អញ្ជោន ជង្ហដ្ឋិតំ អញ្ជោន ខុរដ្ឋិតំ អញ្ជោន
កដិដ្ឋិតំ អញ្ជោន មិដ្ឋិកណ្តកដ្ឋិតំ អញ្ជោន ឆាសុកដ្ឋិតំ អញ្ជោន ខុរដ្ឋិតំ
អញ្ជោន ពារហុដ្ឋិតំ អញ្ជោន អំសដ្ឋិតំ អញ្ជោន គីវដ្ឋិតំ អញ្ជោន ហនុដ្ឋិតំ
អញ្ជោន ទន្តដ្ឋិតំ អញ្ជោន សីសកដាហំ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ)
ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃស្ថាននៅសល់តែឆ្អឹងទទេ មានសរសៃជា
គ្រឿងចងទៅប្រាសហើយខ្ចាត់ខ្ចាយរាត់រាយទៅក្នុងទិសតូចនិង ទិសធំ
ផ្សេងៗ ឆ្អឹងដៃទៅដោយឡែក ឆ្អឹងជើងទៅដោយឡែក ឆ្អឹងស្នងទៅដោយ
ឡែក ឆ្អឹងភ្លៅទៅដោយឡែក ឆ្អឹងចង្កេះទៅដោយឡែក ឆ្អឹងទ្រនុងខ្នងទៅ
ដោយឡែក ឆ្អឹងជំនីទៅដោយឡែក ឆ្អឹងទ្រូងទៅដោយឡែក ឆ្អឹងដើមដៃ

ទៅដោយឡែក ឆ្អឹងស្មាទៅដោយឡែក ឆ្អឹងកទៅដោយឡែក ឆ្អឹងចង្កា
ទៅដោយឡែក ឆ្អឹងធ្មេញទៅដោយឡែក លលាដ៏ក្បាលទៅដោយឡែក។

**សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ
ឯវំតាវិ ឯវំអនតីតោតិ**

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀប នូវកាយនេះឯងដូច្នោះថា “សូម្បីកាយ
នេះសោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះ គង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹង
កន្លងនូវភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ”។

**ឥតិ អដ្ឋតំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ឧបេឧ អនិស្សិតោ
ច វិហរតិ ន ច កិណ្ឌិ លោកេ ឧបាទិយតិ ៥**

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន)
ដូច្នោះផង។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិផង មិន
ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ
រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

**បុន ចបរំ តិក្ខុវេ តិក្ខុ សេយ្យថាមិ បសេយ្យ វរិវិ សីវចិកាយ
អដ្ឋិតំ អដ្ឋិកានិ សេតានិ សទ្ធវត្តាបនិកានិ ៥**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ)
គប្បីយើញនូវសរិវៈស្លាប់យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃ
ស្មសាននៅសល់តែឆ្អឹងទទេមានពណ៌សប្រៀបដោយពណ៌នៃសង្ឃ។

**សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ
ឯវំតាវិ ឯវំអនតីតោតិ ៥**

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀបនូវកាយនេះឯង ដូច្នោះថា “សូម្បីកាយ

នេះសោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះគង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹង កន្លងនូវភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ” ។

ឥតិ អដ្ឋត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ឧបេ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ ន ច កិណ្ឌិ លោកេ ឧបាទិយតិ ៥

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផល។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិផង មិន ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហោច ភិក្ខុពិចារណាឃើញ រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

បុន ចបរំ តិក្ខុវេ តិក្ខុ សេយ្យថាមិ បសេយ្យ វេរិី សីវចិកាយ ធម្មិតំ អដ្ឋិកានិ បុញ្ញកិកានិ តេរោវស្សិកានិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) គប្បីឃើញនូវសេរីៈស្លាប់យ៉ាងដូចម្តេចមិញ ដែលគេចោលនៅក្នុងព្រៃ ស្មសាននៅសល់តែឆ្អឹងទទេ រោយរាយជាពុំនុកៗ មានឆ្នាំមួយកន្លង ហើយ ។

សោ ឥមមេវ កាយំ ឧបសំហរតិ អយម្បិ ខោ កាយោ ឯវំធម្មោ ឯវំតាវិ ឯវំអនតិកោតិ ៥

ភិក្ខុនោះនាំចូលមកប្រៀបនូវកាយនេះឯង ដូច្នោះថា “សូម្បីកាយ នេះសោត ក៏គង់នឹងមានសភាពដូច្នោះគង់នឹងក្លាយទៅជាដូច្នោះ នឹង កន្លងនូវភាពដូច្នោះពុំបានឡើយ ។

ឥតិ អដ្ឋត្តំ វា កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ឧបេ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ ន ច កិណ្ឌិ លោកេ ឧបាទិយតិ ៥

ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន)
ដូច្នោះផង ។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិផង មិន
ប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បី តិក្ខុវេ តិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បែបនេះម្យ៉ាងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាឃើញ
រឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ ។

“នវសិវចិកាបព្វំ និដ្ឋិតំ”

(ព្រាហ្មសិវចិកា សសុត ៩ ចប់)

((កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ))

(កាយានុស្សនាសតិបដ្ឋាន ចប់)

វេទនានុបស្សនា

សតិបដ្ឋាន

កង់ព្រូ តិក្ខុវេ តិក្ខុ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហារតិ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវវេទនា ក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ?

តធន តិក្ខុវេ តិក្ខុ សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ សុខំ វេទនំ វេទិ- យមាណោ សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដានាតិ ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមាណោ ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដានាតិ អនុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ អនុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដានាតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទោះសោយនូវវេទនាជា សុខដឹងច្បាស់ថា “អញសោយនូវវេទនាជាសុខ” ទោះសោយនូវវេទនាជា ទុក្ខ ដឹងច្បាស់ថា “អញសោយនូវវេទនាជាទុក្ខ” ទោះសោយនូវវេទនាឥត ទុក្ខ ឥតសុខ ដឹងច្បាស់ថា “អញសោយនូវវេទនាឥតទុក្ខ ឥតសុខ” ។

សាមិសំ វា សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ សាមិសំ សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដានាតិ និរាមិសំ វា សុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ និរាមិសំ សុខំ វេទនំ វេទិយាមីតិ បដានាតិ ៥

ទោះសោយនូវវេទនាជាសុខ ដែលប្រកបដោយអាមិស ដឹងច្បាស់ ថា “អញសោយនូវវេទនាជាសុខដែលប្រកបដោយអាមិស” ទោះសោយ នូវវេទនាជាសុខដែលឥតអាមិស ដឹងច្បាស់ថា “អញសោយនូវវេទនាជា សុខដែលឥតអាមិស” ។

សាមីសំ ចា ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមាណោ សាមីសំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមីតិ បដានាតិ និរាមីសំ ចា ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមាណោ និរាមីសំ ទុក្ខំ វេទនំ វេទិយមីតិ បដានាតិ ៥

ទោះសោយនូវវេទនាជាទុក្ខ ដែលប្រកបដោយអាមិស ដឹងច្បាស់ ថា “អញសោយនូវវេទនាជាទុក្ខដែលប្រកបដោយអាមិស” ទោះសោយនូវ វេទនាជាទុក្ខដែលឥតអាមិស ដឹងច្បាស់ថា “អញសោយនូវវេទនាជាទុក្ខ ដែលឥតអាមិស” ។

សាមីសំ ចា អនុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ សាមីសំ អនុក្ខម- សុខំ វេទនំ វេទិយមីតិ បដានាតិ និរាមីសំ ចា អនុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមាណោ និរាមីសំ អនុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទិយមីតិ បដានាតិ ៥

ទោះសោយនូវវេទនា ឥតទុក្ខ ឥតសុខ ដែលប្រកបដោយអាមិស ដឹងច្បាស់ថា “អញសោយនូវវេទនាឥតទុក្ខ ឥតសុខ ដែលប្រកបដោយ អាមិស” ទោះសោយនូវវេទនា ឥតទុក្ខ ឥតសុខ ដែលឥតអាមិស ដឹង ច្បាស់ថា “អញសោយនូវវេទនា ឥតទុក្ខ ឥតសុខ ដែលឥតអាមិស” ។

ឥត អដ្ឋត្តំ ចា វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហារតិ ពហិទ្ធា ចា វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហារតិ អដ្ឋត្តពហិទ្ធា ចា វេទនាសុ វេទនា- នុបស្សី វិហារតិ សមុទយធម្មានុបស្សី ចា វេទនាសុ វិហារតិ វយធម្មា- នុបស្សី ចា វេទនាសុ វិហារតិ សមុទយវយធម្មានុបស្សី ចា វេទនាសុ វិហារតិ អត្ថិ វេទនាតិ ចា បន ស្សសតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ យាវទេវ ព្យាណាមគ្គាយ បតិស្សតិមគ្គាយ អនិស្សិតោ ច វិហារតិ ន ច កិណ្ឌិ រោកេ ឧបាទិយតិ ៥

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវវេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយជាខាង ក្នុង (របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវវេទនាក្នុងវេទនា

ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ (របស់អ្នកដទៃ) ផង ពិចារណាលើញរឿយៗ នូវ វេទនាក្នុងវេទនាទាំងឡាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ពិចារណា លើញរឿយៗ នូវធម៌ដែលប្រជុំកើតឡើងក្នុងវេទនាទាំងឡាយផង ពិចារណាលើញរឿយៗ នូវធម៌ដែលសូន្យទៅក្នុងវេទនាទាំងឡាយផង។ ម្យ៉ាងទៀតស្មារតីរបស់ភិក្ខុនោះក៏ផ្ទុះឡើងចំពោះថា “គ្រាន់តែជាវេទនា ទាំងឡាយ” (មិនមែនសត្វមិនមែនបុគ្គលមិនមែនស្រ្តី មិនបុរសជាដើម) ល្មមតែកំណត់ដើម្បីឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា ដើម្បីឲ្យចម្រើនស្មារតីប៉ុណ្ណោះផង។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផង មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិច តួចក្នុងលោកផង ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី វិហារតិ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាលើញ រឿយៗនូវវេទនាទាំងឡាយ ។

“វេទនានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ”
(វេទនានុបស្សនាសតិបដ្ឋាន ចប់)

ចិត្តានុបស្សនា សតិបដ្ឋាន

កង់ព្នូ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរេតិ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗនូវចិត្តក្នុង
ចិត្ត ?

**តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សរាគំ វា ចិត្តំ សរាគំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ វីតរាគំ
វា ចិត្តំ វីតរាគំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ។**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទោះចិត្តប្រកបដោយ
រាគៈ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ” ទោះចិត្តប្រាសចាករាគៈ ដឹង
ច្បាស់ថា “ចិត្តប្រាសចាករាគៈ” ។

**សនោសំ វា ចិត្តំ សនោសំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ វីតនោសំ វា ចិត្តំ
វីតនោសំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ។**

ទោះចិត្តប្រកបដោយទោសៈ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តប្រកបដោយ
ទោសៈ” ទោះចិត្តប្រាសចាកទោសៈ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តប្រាសចាក
ទោសៈ” ។

**សមោហំ វា ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ វីតមោហំ វា ចិត្តំ
វីតមោហំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ។**

ទោះចិត្តប្រកបដោយមោហៈ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តប្រកបដោយ
មោហៈ” ទោះចិត្តប្រាសចាកមោហៈ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តប្រាសចាក
មោហៈ” ។

សង្ខតំ វា ចិត្តំ សង្ខតំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ វិក្ខិកំ វា ចិត្តំ វិក្ខិកំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ៥

ទោះចិត្តរញ្ញា ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តរញ្ញា” ទោះចិត្តរាយមាយដឹង ច្បាស់ថា “ចិត្តរាយមាយ” ។

មហគ្គតំ វា ចិត្តំ មហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ អមហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ៥

ទោះចិត្តដល់នូវភាវៈជាធំ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តដល់នូវភាវៈជាធំ” ទោះ ចិត្តមិនដល់នូវភាវៈជាធំ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តមិនដល់នូវភាវៈជាធំ” ។

សឧត្តរំ វា ចិត្តំ សឧត្តរំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ អនុត្តរំ វា ចិត្តំ អនុត្តរំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ៥

ទោះចិត្តដល់នូវភាវៈជាធំ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តនៅមានចិត្តដទៃ ប្រសើរជាង” ទោះចិត្តមិនមានចិត្តដទៃប្រសើរជាង ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តមិន មានចិត្តដទៃប្រសើរជាង” ។

សមាហិតំ វា ចិត្តំ សមាហិតំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ៥

ទោះចិត្តតម្កល់នៅមាំដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តតម្កល់នៅមាំ” ទោះចិត្តមិន តម្កល់នៅមាំ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តមិនតម្កល់នៅមាំ” ។

វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បដានាតិ ៥

ទោះចិត្តផុតស្រឡះ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តផុតស្រឡះ” ទោះចិត្តមិនផុត ស្រឡះ ដឹងច្បាស់ថា “ចិត្តមិនផុតស្រឡះ” ។

តតិ អប្បត្តំ វា ចិត្តេ ចិត្តានុបសវ្វី វិហរតិ ពហិទ្ធា វា ចិត្តេ ចិត្តា- ានុបសវ្វី វិហរតិ អប្បត្តពហិទ្ធា វា ចិត្តេ ចិត្តានុបសវ្វី វិហរតិ សមុទយ-

**ធម្មានុបសវ្ទី វា ចិត្តស្តី វិហារតិវយធម្មានុបសវ្ទី វា ចិត្តស្តី វិហារតិ
សមុទយវយធម្មានុបសវ្ទី វា ចិត្តស្តី វិហារតិ ៥ អត្ថិ ចិត្តនិ វា បនស្ស
សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ យាវទេវ ព្យាណមត្តាយ បតិស្សតិមត្តាយ
អនិស្សិតោ ច វិហារតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ខ្លទានិយតិ ៥**

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវចិត្តក្នុងចិត្តជាខាងក្នុង(របស់ខ្លួន)
ដូច្នោះផង ពិចារណាយើញរឿយៗនូវចិត្តក្នុងចិត្តជាខាងក្រៅ (របស់អ្នក
ដទៃ) ផង ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវចិត្តក្នុងចិត្តទាំងខាងក្នុង ទាំងខាង
ក្រៅផង ពិចារណាយើញរឿងៗ នូវធម៌ដែលប្រជុំកើតឡើងក្នុងចិត្តផង
ពិចារណាយើញរឿយៗនូវធម៌ដែលប្រជុំកើតឡើង ទាំងធម៌ដែលសូន្យទៅ
ក្នុងចិត្តផង ម្យ៉ាងទៀតស្មារតីរបស់ភិក្ខុនោះ ក៏ផ្ទុះឡើងចំពោះថា គ្រាន់តែ
ជាចិត្ត (មិនមែនសត្វ មិនមែនបុគ្គលមិនមែនស្រ្តី និងបុរសជាដើម) ល្មម
តែកំណត់ដើម្បីឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា ដើម្បីឲ្យចម្រើនស្មារតីប៉ុណ្ណោះផង មាន
ចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិផង មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួច
ក្នុងលោកផង ។

ឯវំ ខោ តិក្ខុវេ តិក្ខុ ចិត្តេ ចិត្តានុបសវ្ទី វិហារតិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ
រឿយៗ នូវចិត្តក្នុងចិត្ត ។

“ចិត្តានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ”
(ចិត្តានុបស្សនាសតិបដ្ឋាន ចប់)

ធម្មានុបស្សនា សតិបដ្ឋាន

((ឋាន ៥ បញ្ចៈ))

កថព្ម តិក្ខុវេ តិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរេតិ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុង
ធម៌ទាំងឡាយ ?

១- និវរណេសុ

**តេធម តិក្ខុវេ តិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរេតិ បញ្ចសុ
និវរណេសុ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាយើញរឿយៗ
នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺ និវរណៈ ៥ ។

**កថព្ម តិក្ខុវេ តិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរេតិ បញ្ចសុ
និវរណេសុ ?**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុង
ធម៌ទាំងឡាយ គឺ និវរណៈ ៥ ?

**តេធម តិក្ខុវេ តិក្ខុ សន្តំ វា អប្បត្តំ កាមច្ចន្តំ អត្ថិ មេ អប្បត្តំ
កាមច្ចន្តោតិ បដានាតិ អសន្តំ វា អប្បត្តំ កាមច្ចន្តំ នត្ថិ មេ អប្បត្តំ
កាមច្ចន្តោតិ បដានាតិ យថា ច អនុប្បន្តស្ស កាមច្ចន្តស្ស ឱប្បានោ
ហោតិ តព្ម បដានាតិ យថា ច ឱប្បន្តស្ស កាមច្ចន្តស្ស បហានំ ហោតិ**

តព្វ បដានាតិ យថា ច បហិនស្ស កាមច្ចន្តស្ស អាយតី អនុប្បានោ ហោតិ តព្វ បដានាតិ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទោះកាមច្ចន្តៈមាននៅ ក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “កាមច្ចន្តៈមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ទោះកាមច្ចន្តៈ មិនមាននៅក្នុងខ្លួនដឹងច្បាស់ថា “កាមច្ចន្តៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ម្យ៉ាងទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃកាមច្ចន្តៈ ដែលមិនទាន់កើតឡើងដោយ ហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាលះបង់នូវកាមច្ចន្តៈ ដែលកើតឡើងហើយដោយហេតុឯណាក៏ដឹង ច្បាស់នូវហេតុនោះ ផងកិរិយាមិនកើតទៅទៀតនៃកាមច្ចន្តៈ ដែលលះបង់បានហើយដោយ ហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

សន្តំ ចា អដ្ឋត្តំ ព្យាធានំ អត្ថិ មេ អដ្ឋត្តំ ព្យាធានោតិ បដានាតិ អសន្តំ ចា អដ្ឋត្តំ ព្យាធានំ នត្ថិ មេ អដ្ឋត្តំ ព្យាធានោតិ បដានាតិ យថា ច អនុប្បន្តស្ស ព្យាធានស្ស ឧប្បានោ ហោតិ តព្វ បដានាតិ យថា ច ឧប្បន្តស្ស ព្យាធានស្ស បហានំ ហោតិ តព្វ បដានាតិ យថា ច បហិនស្ស ព្យាធានស្ស អាយតី អនុប្បានោ ហោតិ តព្វ បដានាតិ ២

ទោះព្យាបាទមាននៅក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “ព្យាបាទមាននៅក្នុងខ្លួន របស់អញ” ទោះព្យាបាទមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “ព្យាបាទមិន មាននៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ម្យ៉ាងទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃព្យាបាទដែល មិនទាន់កើតឡើងដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយា លះបង់នូវព្យាបាទ ដែលកើតឡើងហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់ នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើតទៅទៀតនៃព្យាបាទ ដែលលះបង់បាន ហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

សន្តំ ចា អដ្ឋត្តំ មីនមិទ្ធិ អត្ថិ មេ អដ្ឋត្តំ មីនមិទ្ធិ បដានាតិ

អសន្តំ ចា អដ្ឋក្កំ វិនិច្ឆ័យំ នត្ថិ មេ អដ្ឋក្កំ វិនិច្ឆ័យំ បដានាតិ យថា ច
អនុប្បន្តស្ស វិនិច្ឆ័យស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ តព្វា បដានាតិ យថា ច
ឧប្បន្តស្ស វិនិច្ឆ័យស្ស បហានំ ហោតិ តព្វា បដានាតិ យថា ច
បហិនស្ស វិនិច្ឆ័យស្ស អាយតី អនុប្បាទោ ហោតិ តព្វា បដានាតិ ២

ទោះច្រើនមិទ្ធុមាននៅក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “ច្រើនមិទ្ធុមាននៅក្នុងខ្លួន
របស់អញ” ទោះច្រើនមិទ្ធុមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “ច្រើនមិទ្ធុមិន
មាននៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ម្យ៉ាងទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃច្រើនមិទ្ធុដែល
មិនទាន់កើតឡើងដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយា
លះបង់នូវច្រើនមិទ្ធុ ដែលកើតឡើងហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់
នូវហេតុនោះផងកិរិយាមិនកើតទៅទៀតនៃច្រើនមិទ្ធុ ដែលលះបង់បាន
ហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

សន្តំ ចា អដ្ឋក្កំ វិចិកិច្ចំ អត្ថិ មេ អដ្ឋក្កំ វិចិកិច្ចាតិ បដានាតិ
អសន្តំ ចា អដ្ឋក្កំ វិចិកិច្ចំ នត្ថិ មេ អដ្ឋក្កំ វិចិកិច្ចាតិ បដានាតិ យថា ច
អនុប្បន្តាយ វិចិកិច្ចាយ ឧប្បាទោ ហោតិ តព្វា បដានាតិ យថា ច
ឧប្បន្តាយ វិចិកិច្ចាយ បហានំ ហោតិ តព្វា បដានាតិ យថា ច
បហិនាយ វិចិកិច្ចាយ អាយតី អនុប្បាទោ ហោតិ តព្វា បដានាតិ ២

ទោះវិចិកិច្ចាមាននៅក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “វិចិកិច្ចា មាននៅក្នុងខ្លួន
របស់អញ” ទោះវិចិកិច្ចាមិនមាននៅក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “វិចិកិច្ចាមិនមាន
នៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ម្យ៉ាងទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃវិចិកិច្ចាដែលមិន
ទាន់កើតឡើងដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាលះ
បង់នូវវិចិកិច្ចា ដែលកើតឡើងហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវ
ហេតុនោះផង ។ កិរិយាមិនកើតទៅទៀតនៃវិចិកិច្ចាដែលលះបង់បាន
ហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

ឥតិ អដ្ឋត្តំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបសវ្ថី វិហរតិ ពហិន្ទា វា ធម្មេសុ
សម្មានុបសវ្ថី វិហរតិ អដ្ឋត្តពហិន្ទា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបសវ្ថី វិហរតិ
សមុទយធម្មានុបសវ្ថី វា ធម្មេសុ វិហរតិ វយធម្មានុបសវ្ថី វា ធម្មេសុ
វិហរតិ សមុទយវយធម្មានុបសវ្ថី វា ធម្មេសុ វិហរតិ អតិ ធម្មាតិ វា
បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ យាវនេវ ព្យាណមគ្គាយ បតិស្សតិ-
មគ្គាយ ២ អនិស្សិតោ ច វិហរតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ខុទានិយតិ ២

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង
(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
ខាងក្រៅ(របស់អ្នកដទៃ) ផង ពិចារណាយើញរឿយៗនូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំង
ឡាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផងពិចារណា យើញរឿយៗ នូវធម៌
ដែលប្រជុំកើតឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយផងពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌
ដែលសូន្យទៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយផង ពិចារណាយើញរឿយៗនូវធម៌ដែល
ប្រជុំកើតឡើង ទាំងធម៌ដែលសូន្យទៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយផង ។ ម្យ៉ាង
ទៀតស្មារតីរបស់ភិក្ខុនោះក៏ផ្ទុះឡើងចំពោះថា “គ្រាន់តែជាធម៌ទាំងឡាយ
(មិនមែនសត្វ មិនមែនបុគ្គល មិនមែនស្រ្តី និងបុរសជាដើម) ល្មមតែ
កំណត់ ដើម្បីឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា ដើម្បីឲ្យចម្រើនស្មារតីប៉ុណ្ណោះផង ។មាន
ចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និងទិដ្ឋិផង មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួច
ក្នុងលោកផង ។

**ឯវម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុធម្មានុបសវ្ថី វិហរតិ បញ្ចសុ
និវរណេសុ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ
រឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺនវរណៈ ៥ ។

“និវរណបព្វំ និដ្ឋិតិ”
(ព្រះគម្ពីរនិវរណៈ ចប់)

២- ខន្ធបព្វ

**បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតិ បព្វាសុ
ខុបាទានក្ខន្ធសុ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាលើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺ ឧបាទានក្ខន្ធ ៥ ។

**កថព្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតិ បព្វាសុ
ខុបាទានក្ខន្ធសុ ?**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ “ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាលើញរឿយៗ នូវធម៌ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺឧបាទានក្ខន្ធ ៥” ?

**ឥធ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឥតិ រូបំ ឥតិ រូបស្ស ភម្មនយោ ឥតិ រូបស្ស
អត្ថនមោ ឥតិ វេទនា ឥតិ វេទនាយ ភម្មនយោ ឥតិ វេទនាយ
អត្ថនមោ ឥតិ សញ្ញា ឥតិ សញ្ញាយ ភម្មនយោ ឥតិ សញ្ញាយ
អត្ថនមោ ឥតិ សច្ចារវា ឥតិ សច្ចារវានំ ភម្មនយោ ឥតិ សច្ចារវានំ
អត្ថនមោ ឥតិ វិញ្ញាណំ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស ភម្មនយោ ឥតិ
វិញ្ញាណស្ស អត្ថនមោតិ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ (ដឹងច្បាស់ដូច្នោះថា)រូប មានប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជាដែនរលត់ទៅនៃរូបមានប៉ុណ្ណោះ វេទនាមាន ប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជាដែនកើតឡើងនៃវេទនាមានប៉ុណ្ណោះ សញ្ញាមាន ប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជាដែនកើតឡើងនៃសញ្ញាមានប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជាដែន រលត់ទៅនៃសញ្ញាមានប៉ុណ្ណោះ សង្ខារទាំងឡាយមានប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជា ដែនកើតឡើង នៃសង្ខារទាំងឡាយមានប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជាដែនរលត់ ទៅនៃសង្ខារទាំងឡាយមានប៉ុណ្ណោះ វិញ្ញាណមានប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជា

ដែនកើតឡើងនៃវិញ្ញាណមានប៉ុណ្ណោះ ធម៌ដែលជាដែនរលត់ទៅនៃ
វិញ្ញាណមានប៉ុណ្ណោះ ។

**ឥត អង្គុត្តំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបសវី វិហរេតិ ឧបេ អនិស្សិតោ ច
វិហរេតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ឧបាទិយតិ ២**

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង
(របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង ។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិទិដ្ឋិ
ផង មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

**ឯវម្បិ ខោ តិក្ខុវេ តិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបសវី វិហរេតិ បញ្ចសុ
ឧបាទានក្ខន្ធសុ ២**

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ
រឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺឧបាទានក្ខន្ធផ ។

“ខន្ធបព្វំ និដ្ឋិតំ”
(ព្យកខត្ត ចប់)

៣- អាយតនបញ្ច

**បុន ចបរំ និក្ខុវេ និក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបសវ្ថី វិហារតិ ឆសុ វេជ្ជត្តិ-
ករាហិរេសុ អាយតនេសុ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺអាយតនៈ ៦ ទាំង ខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ។

**កថព្ភា និក្ខុវេ និក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបសវ្ថី វិហារតិ ឆសុ វេជ្ជត្តិក-
រាហិរេសុ អាយតនេសុ ?**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុង ធម៌ទាំងឡាយ គឺអាយតនៈ ៦ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ?

**ឥធិ និក្ខុវេ និក្ខុ ចក្កព្ភា បដានាតិ រូបេច បដានាតិ យព្ភា តទុតយំ
បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សញ្ញោជនំ តព្ភា បដានាតិ យថា ច វេទុប្បន្តស្ស
សញ្ញោជនស្ស ឧប្បានោ ហោតិ តព្ភា បដានា តិយថា ច ឧប្បន្តស្ស
សញ្ញោជនស្ស បហានំ ហោតិ តព្ភា បដានាតិ យថា ច បហិនស្ស
សញ្ញោជនស្ស អាយតី វេទុប្បានោ ហោតិ តព្ភា បដានាតិ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងច្បាស់នូវចក្កផង ដឹង ច្បាស់នូវរូបារម្មណ៍ទាំងឡាយផងម្យ៉ាងទៀត សញ្ញោជនៈឯណាដែលអា ស្រ័យនូវចក្ក និងរូបារម្មណ៍ទាំងពីរនោះ ហើយកើតឡើងក៏ដឹងច្បាស់នូវ សញ្ញោជនៈនោះផង កិរិយាកើតឡើងនៃសញ្ញោជនៈដែលមិនទាន់កើត ឡើងដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាលះបង់នូវ សញ្ញោជនៈ ដែលកើតឡើងហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុ នោះផង កិរិយាមិនកើតទៅទៀត នៃសញ្ញោជនៈដែលលះបង់បាន

ហើយដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង កិរិយាមិនកើត តទៅទៀត នៃសញ្ញាជនៈដែលលះបង់បានហើយដោយហេតុឯណា ក៏ ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

សោតព្ម បដានាតិ សន្នេ ច បដានាតិ.....

ដឹងច្បាស់នូវសោតៈផងដឹងច្បាស់នូវសទ្ធារម្មណ៍ទាំងឡាយផង...

ឃានព្ម បដានាតិ គន្លេ ច បដានាតិ.....

ដឹងច្បាស់នូវឃានៈផង. ដឹងច្បាស់នូវគន្លារម្មណ៍ទាំងឡាយផង...

ជិត្តព្ម បដានាតិ រសេ ច បដានាតិ.....

ដឹងច្បាស់នូវជិត្តផង. ដឹងច្បាស់នូវសោរម្មណ៍ទាំងឡាយផង...

កាយព្ម បដានាតិ ដោជ្ឈព្វេ ច បដានាតិ.....

ដឹងច្បាស់នូវកាយផង. ដឹងច្បាស់នូវដោជ្ឈព្វារម្មណ៍ទាំងឡាយផង..

មនព្ម បដានាតិ ធម្មេ ច បដានាតិ យព្ម តនុតយំ បដិច្ចឧប្បជ្រតិ

សញ្ញោជនំ តព្មបដានាតិ មលម យថា ច បហិនស្ស សញ្ញោជនស្ស អាយតិ អនុប្បនោ ហោតិ តព្ម បដានាតិ ២

ដឹងច្បាស់នូវមនោផង ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយផង ម្យ៉ាង ទៀត សញ្ញាជនៈ ឯណាដែលអាស្រ័យនូវមនោ និង ធម្មារម្មណ៍ទាំងពីរ នោះហើយកើតឡើង ក៏ដឹងច្បាស់នូវសញ្ញាជនៈនោះផង។ល។ កិរិយា មិនកើត តទៅទៀតនៃសញ្ញាជនៈដែលលះបង់បានហើយដោយហេតុ ឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

តតិ អដ្ឋត្តំ វា ចម្ពេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតិ មលម អនិស្សិតោ ច វិហារតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ឧបាទិយតិ ២

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង (របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង ។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និង

ទិដ្ឋិផង មិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

**ឯវម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបសវ្ថិ វិហារេតិ ធម្មេ
អដ្ឋត្តិកពារិវេសុ អាយតនេសុ ២**

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាឃើញ
រឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយគឺអាយតនៈ ៦ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាង
ក្រៅ ។

“អាយតនបព្វំ និដ្ឋិតំ”

(ព្រឹត្តិយតចៈ ចប់)

៤- ពោជ្ឈន្តបព្វ

**បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបសវ្ថិ វិហារេតិ សត្តសុ
ពោជ្ឈន្តេសុ ២**

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ)
ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺពោជ្ឈន្តៈ ៧ ។

**តធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តំ វា អដ្ឋត្តិ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ អត្ថិ មេ អដ្ឋត្តិ
សតិសម្មោជ្ឈន្តោតិ បដានាតិ អសន្តំ វា អដ្ឋត្តិ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ នត្ថិ មេ
អដ្ឋត្តិ សតិសម្មោជ្ឈន្តោតិ បដានាតិ យថា ច អនុប្បន្តស្ស សតិសម្មោ-
ជ្ឈន្តស្ស ឧប្បានោ ហោតិ តព្វ បដានាតិ យថា ច ឧប្បន្តស្ស
សតិសម្មោជ្ឈន្តស្ស តាវនាធារិម្បិ ហោតិ តព្វ បដានាតិ ២**

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទោះសតិសម្មោជ្ឈន្តៈ

មាននៅក្នុងខ្លួន ដឹងច្បាស់ថា “សតិសម្តោជ្ឈង្គៈ មាននៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ទោះសតិសម្តោជ្ឈង្គៈ មិនមាននៅក្នុងខ្លួនដឹងច្បាស់ថា “សតិសម្តោជ្ឈង្គៈមិនមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ម្យ៉ាងទៀតកិរិយាកើតឡើងនៃសតិសម្តោជ្ឈង្គៈ ដែលមិនទាន់កើតឡើង ដោយហេតុឯណាក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផងកិរិយាចម្រើនពេញបរិបូណ៌នៃសតិសម្តោជ្ឈង្គៈ ដែលកើតឡើងហើយដោយហេតុឯណាក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

សន្តំ វា អដ្ឋតំ ធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គំ...

ទោះធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គៈមាននៅក្នុងខ្លួន...

សន្តំ វា អដ្ឋតំ វិវិយសម្តោជ្ឈង្គំ...

ទោះវិវិយសម្តោជ្ឈង្គៈមាននៅក្នុងខ្លួន...

សន្តំ វា អដ្ឋតំ បីតិសម្តោជ្ឈង្គំ...

ទោះបីតិសម្តោជ្ឈង្គៈ មាននៅក្នុងខ្លួន...

សន្តំ វា អដ្ឋតំ បស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គំ...

ទោះបស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គៈមាននៅក្នុងខ្លួន...

សន្តំ វា អដ្ឋតំ សមាធិសម្តោជ្ឈង្គំ...

ទោះសមាធិសម្តោជ្ឈង្គៈមាននៅក្នុងខ្លួន...

សន្តំ វា អដ្ឋតំ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គំ អត្ថិ មេ អដ្ឋតំ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គំ ឆោតិ បដានាតិ អសន្តំ វា អដ្ឋតំ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គំ នត្ថិ មេ អដ្ឋតំ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គំ ឆោតិ បដានាតិ យថា ច អនុប្បន្តស្ស ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គំស្ស ឧប្បានោហោតិ តព្វា បដានាតិ យថា ច ឧប្បន្តស្ស ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គំស្ស តាវនាធារិម្បិ ហោតិ តព្វា បដា នាតិ ២

ទោះឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គៈ មាននៅក្នុងខ្លួនដឹងច្បាស់ថា “ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គៈមាននៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ទោះឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គៈ មិនមាន

នៅក្នុងខ្លួនរបស់អញ” ម្យ៉ាងទៀត កិរិយាកើតឡើងនៃ ឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គៈ ដែលមិនទាន់កើតឡើងដោយហេតុឯណាក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះ ផង កិរិយាចម្រើនពេញបរិបូណ៌នៃឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គៈ ដែលកើតឡើងហើយ ដោយហេតុឯណា ក៏ដឹងច្បាស់នូវហេតុនោះផង ។

ឥតិ អដ្ឋត្តំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបសវី វិហរេតិ ២៧២ អនិស្សិតោ ច វិហរេតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ឧបាទិយតិ ២

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង (របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផង ។ល។ មានចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហា និង ទិដ្ឋិផងមិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វីតិចតួចក្នុងលោកផង ។

ឯវម្បិ ខោ និក្ខុវេ និក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបសវី វិហរេតិ សត្តសុ ពោជ្ឈឡេសុ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះឯង ហៅថាភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយ ៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺពោជ្ឈង្គៈ ៧។

“ពោជ្ឈឡេបព្វំ និដ្ឋិតំ”
(ព្យកពោជ្ឈង្គៈ ចប់)
“បឋមតារណវារោ”
(បឋមភាណវារះ ចប់)

៥-សច្ចបញ្ញ

**បុណ្យ ចបបំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតិ ចតុស្ក
អរិយសច្ចេសុ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានតទៅទៀត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាលើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺអរិយសច្ចៈ ៤ ។

**កតបណ្ណ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតិ ចតុស្ក
អរិយសច្ចេសុ ?**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចភិក្ខុពិចារណាលើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុង ធម៌ទាំងឡាយ គឺអរិយសច្ចៈ ៤ ?

**តេធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំទំ ទុក្ខនិ យថាត្វតំ បថានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទ-
យោតិ យថាត្វតំ បថានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធនាតិ យថាត្វតំ បថានាតិ
អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទាតិ យថាត្វតំ បថានាតិ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ(ក្នុងសាសនានេះ) ដឹងច្បាស់តាមពិត ដូច្នោះថា “នេះទុក្ខ” ដឹងច្បាស់តាមពិត ដូច្នោះថា “នេះធម៌ជាដែនកើតឡើង នៃទុក្ខ” ដឹងច្បាស់តាមពិតដូច្នោះថា “នេះធម៌ជាទីរលត់ទៅនៃទុក្ខ” ដឹង ច្បាស់តាមពិតដូច្នោះថា “នេះដំណើរទៅកាន់ធម៌ជាទីរលត់ទៅនៃទុក្ខ” ។

ទុក្ខសច្ច

កតបណ្ណ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំអរិយសច្ចំ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា? “ទុក្ខអរិយសច្ចៈ”?

**ជាតិមិ ទុក្ខា ជរាមិ ទុក្ខា មរណម្បិ ទុក្ខំ សោកកមរិទេវទុក្ខទោ-
មនស្សធាយាសាមិ ទុក្ខា វេប្បិយេហិ សម្បយោគោ ទុក្ខោ មិយេហិ
វិប្បយោគោ ទុក្ខោ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ សច្ចិត្តេន
បព្ពាននានក្ខន្ធា ទុក្ខា ២**

កំណើត ចាត់ថាជាទុក្ខ១ សេចក្តីចាស់ចាត់ថា ជាទុក្ខ១ សេចក្តី
ស្លាប់ ចាត់ថាជាទុក្ខ១ សេចក្តីសោក ចាត់ថាជាទុក្ខ១ សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល
ចាត់ថាជាទុក្ខ១ សេចក្តីលំបាកកាយ ចាត់ថាជាទុក្ខ១ សេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត
ចាត់ថាជាទុក្ខ១ សេចក្តីខ្លោចផ្សាចិត្តចាត់ថាជាទុក្ខ១ កិរិយាជួបប្រសព្វ
ដោយទុក្ខ១ កិរិយាព្រាត់ប្រាស ចាកសត្វ និងសង្ខារទាំង
ឡាយដែលជាទីស្រឡាញ់ ចាត់ថាជាទុក្ខ១ ប្រាថ្នានូវហេតុឯណាមិនបាន
នូវហេតុនោះ ចាត់ថាជាទុក្ខ១ ដោយបង្រួមមកឧបាទានក្ខន្ធទាំងឡាយ៥
ចាត់ថាជាទុក្ខ១ ។

ភគវា ច និក្ខតេ ជាតិ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “កំណើត” ?

**យា ភេសំ ភេសំ សត្តានំ តម្មិ តម្មិ សត្តនិកាយេ ជាតិ សព្វាតិ
ឱក្កន្តិ និព្វត្តិ វេតិនិព្វត្តិ ខន្ធនំ ធាតុតារោ វាយតនានំ បដិលាភោ វេយំ
តុច្ចតិ និក្ខតេ ជាតិ ២**

កិរិយាកើតឯណា កិរិយាកើតព្រមឯណា កិរិយាយាងចុះកាន់គតិ
ឯណា កិរិយាប្រព្រឹត្តទៅមិនដាច់ឯណាកិរិយាកើតប្រាកដ នៃខន្ធទាំង
ឡាយឯណា កិរិយាបានចំពោះនូវអាយតនៈទាំងឡាយណា នៃសត្វទាំង
ឡាយនោះៗ ក្នុងពួកនៃសត្វនោះៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះតថាគត
ចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “កំណើត” ។

ភគវា ច និក្ខតេ ជរា ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីចាស់” ?

យា តេសំ តេសំ សក្កានំ តម្មិ តម្មិ សក្កនិកាយេ ជរា ជីវណតា
ខណ្ឌិច្ចំ វលិតចតា អាយុនោ សំហានិ ឥន្ទ្រិយានំ បរិធាកោ អយំ តុច្ចតិ
និក្ខវេ ជរា ។

សេចក្តីគ្រាំគ្រាងណា ភាពដែលគ្រាំគ្រាងណា ភាពដែលធ្មេញបាក់
ឯណា កិរិយាថយទៅនៃអាយុឯណា កិរិយាទ្រោមទៅនៃឥន្ទ្រិយ ទាំង
ឡាយឯណា នៃសត្វទាំងឡាយនោះៗ ក្នុងពួកនៃសត្វ នោះៗ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីចាស់” ។

កតមញ្ចុ និក្ខវេ មរណំ ?

ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីស្លាប់” ?

យា តេសំ តេសំ សក្កានំ តម្មា តម្មា សក្កនិកាយា ចុតិ ចចនតា
តេនោ អន្តរធានំ មច្ចុមរណំ កាលបរិច្ឆេទំ ខន្ធានំ តេនោ កន្សេចរស្ស
និក្ខេនោ ជីវិតិទ្រិយស្ស ឧបច្ចេនោ ឥនំ តុច្ចតិ និក្ខវេ មរណំ ។

កិរិយាយ្មាតទៅឯណា ភាពនៃកិរិយាយ្មាតទៅឯណាកិរិយាបែក
ធ្លាយទៅឯណា កិរិយាបាត់បង់ទៅឯណា សេចក្តីស្លាប់ដោយមច្ចុឯណា
កិរិយាធ្វើនូវមរណកាលឯណា កិរិយាបែកធ្លាយនៃខន្ធទាំងឡាយឯណា
កិរិយាដាក់ចុះនូវអត្តភាពឯណា កិរិយាផ្តាច់បង់នូវ ជីវិតិទ្រិយឯណា នៃ
សត្វទាំងឡាយនោះៗ ចាកពួកនៃសត្វនោះៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
តថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីស្លាប់” ។

កតមោ ច និក្ខវេ សោកោ ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីសោក” ?

យោ ខោ និក្ខវេ អញ្ញាតវញ្ញាតវេន ព្យសវេន សមណាគតស្ស
អញ្ញាតវញ្ញាតវេន ទុក្ខបម្រេន ផុដ្ឋស្ស សោកោ សោចនា សោចិត្តំ

អន្តោបរិសោកោ អយំ វុច្ចតិ និក្ខវេ សោកោ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសោកស្តាយឯណាសេចក្តីស្រងេះស្រងោចឯណា ភាពដែលសោកស្តាយឯណាសេចក្តីរឹងស្លុតក្នុងចិត្តឯណា សេចក្តីក្រៀមក្រំក្នុងចិត្តឯណានៃសត្វដែលប្រកបហើយ ដោយសេចក្តីវិនាសណាមួយដែលហេតុនៃសេចក្តីទុក្ខណាមួយពាល់ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះតថាគត ចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីសោក” ។

កតមោ ច និក្ខវេ បរិនេវោ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល” ?

យោ ខោ និក្ខវេ អន្ត្តរន្ត្តរេន ព្យាសនេន សមន្តាគតស្ស អន្ត្តរន្ត្តរេន ទុក្ខធម្មេន ធម្មស្ស អាទេវោ បរិនេវោ អាទេវនា បរិនេវនា អាទេវិតត្ថំ បរិនេវិតត្ថំ អយំ វុច្ចតិ និក្ខវេ បរិនេវោ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាពដែលទូញរកឯណាសភាពដែលទូញរៀបរាប់ឯណា កិរិយាទ្រូកឯណា កិរិយាទូញរៀបរាប់ឯណា ភាពដែលដែលទូញរកឯណា ភាពដែលទូញរៀបរាប់ឯណា នៃសត្វដែលប្រកបហើយ ដោយសេចក្តីវិនាសណាមួយ ដែលហេតុនៃសេចក្តីទុក្ខណាមួយពាល់ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល” ។

កតមញ្ច និក្ខវេ ទុក្ខំ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីលំបាកកាយ” ?

យំ ខោ និក្ខវេ កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកំ អសាតិ កាយសម្មស្សជំ ទុក្ខំ អសាតិ វេទយិកំ ឥនំ វុច្ចតិ និក្ខវេ ទុក្ខំ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយឯណា សេចក្តីមិនត្រេកអរប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយឯណាកិរិយាសោយអារម្មណ៍ ជា

ទុក្ខ មិនជាទីត្រេកអរដែលកើតអំពីកាយសម្មស្សងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីលំបាកកាយ” ។

កតមញ្ចុ ភិក្ខុវេ នោមនស្សំ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត” ?

យំ ខោ ភិក្ខុវេ ចេតសិកំ ទុក្ខំ ចេតសិកំ អសាតំ ចេតោសម្មស្ស្សជំ ទុក្ខំ អសាតំ ចេទយិតំ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ នោមនស្សំ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីលំបាកប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តឯណាសេចក្តី មិនត្រេកអរប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តឯណា កិរិយាសោយអារម្មណ៍ជាទុក្ខ មិនជាទី ត្រេកអរ ដែលកើតអំពីចិត្តសម្មស្សងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះ តថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត” ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ ឧបាយាសោ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីខ្លោចផ្សាចិត្ត” ?

យោ ខោ ភិក្ខុវេ អញ្ញាតញ្ញាតវេន ព្យាសវេន សមន្តាគតស្ស អញ្ញាតញ្ញាតវេន ទុក្ខំ ធម្មេន ផុដ្ឋស្ស អាយាសោ ឧបាយាសោ អាយាសិតត្តំ ឧបាយាសិតត្តំ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ ឧបាយាសោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីតានតឹងក្នុងចិត្តឯណាសេចក្តីខ្លោចផ្សា ក្នុងចិត្តឯណា ភាពដែលតានតឹងក្នុងចិត្តឯណាភាពដែលខ្លោចផ្សាក្នុងចិត្ត ឯណា នៃសត្វដែលប្រកបហើយដោយសេចក្តីវិនាសណាមួយ ដែលហេតុ នៃសេចក្តីទុក្ខណាមួយពាល់ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគត ចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីខ្លោចផ្សាចិត្ត” ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ អប្បិយេហិ សម្មយោគោ ទុក្ខោ ?

ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “កិរិយាជួបប្រសព្វដោយសត្វ និងសង្ខារទាំងឡាយមិនជាទីស្រីឡាញ់ជាទុក្ខ” ?

ឥធន និក្ខេវេ យស្ស តេ ហោន្តិ អនិដ្ឋា អកន្តា អមនាធា រុធា សន្តា កន្តា រតោ ឆោដ្ឋញ្ច យេ វា បនស្ស តេ ហោន្តិ អនត្តកាមា មហិតកាមា អដាសុកាមា អយោគក្ខេមកាមា យាតេហិ សំគតំ សមាគមោ សមោធានំ មិស្សីតារោ អយំ តុច្ឆតិ និក្ខេវេ អប្បិយេហិ សម្បយោគោ ទុក្ខោ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រូបារម្មណ៍ សទ្ធារម្មណ៍ គន្ធារម្មណ៍ រសារម្មណ៍ ផោដ្ឋញ្ចរម្មណ៍ ទាំងឡាយឯណា ក្នុងលោកនេះ ដែលមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ពុំនោះសោត ជនទាំងឡាយឯណា ដែលមានប្រាថ្នានូវកម្មមិនចម្រើន មានប្រាថ្នានូវកម្មមិនជាប្រយោជន៍ មានប្រាថ្នានូវកម្ម ដែលមិនក្សេមក្សាយោគៈ កិរិយាដើររួមគ្នាឯណា កិរិយាមកជួបគ្នាឯណា កិរិយាប្រជុំគ្នាឯណា ភាពជាអ្នកច្រឡំក្រឡំគ្នា ឯណា ដោយអារម្មណ៍ទាំងឡាយនោះៗ ដោយជនទាំងឡាយនោះៗម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “កិរិយាជួបប្រសព្វដោយសត្វនិងសង្ខារទាំងឡាយមិនជាទីស្រឡាញ់ជាទុក្ខ” ។

កតមោ ច និក្ខេវេ មិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយដូចម្តេចហៅថា “កិរិយាព្រាត់ប្រាសចាកសត្វនិងសង្ខារទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់ជាទុក្ខ” ?

ឥធន និក្ខេវេ យស្ស តេ ហោន្តិ ឥដ្ឋា កន្តា មនាធា រុធា សន្តា កន្តា រតោ ឆោដ្ឋញ្ច យេ វា បនស្ស តេ ហោន្តិ អត្តកាមា មហិតកាមា ដាសុកាមា យោគក្ខេមកាមា មាតា វា មិតា វា ភាតាវា ភតិណិ វា មិត្តា វា អមច្ឆា វា ញាតិលោហិតា វា យា តេហិ អសំគតំ អសមាគមោ អសមោធានំ អមិស្សីតារោ អយំ តុច្ឆតិ និក្ខេវេ មិយេហិ វិប្បយោគោ ទុក្ខោ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រូបារម្មណ៍ សទ្ធារម្មណ៍ គន្ធារម្មណ៍ រសារម្មណ៍ ផោដ្ឋញ្ញរម្មណ៍ទាំងឡាយឯណាក្នុងលោកនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទី ត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្តពុំនោះសោត ជនទាំងឡាយឯណា ដែលមានប្រាថ្នា នូវកម្មដែលចម្រើន មានប្រាថ្នានូវកម្មជាប្រយោជន៍ មានប្រាថ្នានូវកម្មជាទី សប្បាយ មានប្រាថ្នានូវកម្មដែលក្សេមកក្សាយទោះមាតាក្តី បិតាក្តី បងប្អូនប្រុសក្តី បងប្អូនស្រីក្តី មិត្តក្តី អាមាត្យក្តី ញាតិសាលាហិតក្តី កិរិយា មិនបានដើររួមគ្នាឯណា កិរិយាមិនបានមកជួបគ្នាឯណា កិរិយាមិនបាន ប្រជុំគ្នាឯណា ភាពជាអ្នកមិនបានច្រឡំច្រឡំគ្នាឯណា ដោយអារម្មណ៍ ទាំងឡាយនោះៗ ដោយជនទាំងឡាយនោះៗ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ តថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “កិរិយាព្រាត់ប្រាសចាកសត្វ និងសង្ខារទាំង ឡាយជាទីស្រឡាញ់ជាទុក្ខ” ។

កតមញ្ញំ និក្ខេវេ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ប្រាថ្នានូវហេតុឯណាមិនបាន នូវហេតុនោះ ជាទុក្ខ” ?

ជាតិធម្មានំ និក្ខេវេ សក្កានំ ឯវំ ឥច្ឆា ខុប្បជ្រតិ អហោ វត មយំ ន ជាតិធម្មា អស្សាម ន ច វត នោ ជាតិ អាគច្ឆេយ្យានិ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយ បត្តព្វំ ឥនម្បិ យម្បិច្ឆំ ន លភតិ តម្បិ ទុក្ខំ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រាថ្នាកើតឡើងដល់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានកំណើតជាធម្មតាយ៉ាងនេះថា “អើហ្ន៎! សូមឲ្យយើងទាំងឡាយ កុំគប្បីជាអ្នកមានកំណើតជាធម្មតាពុំនោះសោតកំណើត កុំគប្បីជាអ្នកមក ដល់យើងទាំងឡាយ” ហើយហេតុនោះក៏សត្វទាំងឡាយ មិនគប្បីដល់ តាមសេចក្តីប្រាថ្នាមែនពិត នេះម្យ៉ាងឈ្មោះថា “ប្រាថ្នានូវហេតុឯណាមិន បាននូវហេតុនោះ ជាទុក្ខ” ។

ជរាធម្មានំ និក្ខេវេ សក្កានំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (សេចក្តីប្រាថ្នាកើតឡើង) ដល់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានសេចក្តីចាស់ ជាធម្មតា...

ល្ងាធិធម្មានំ និក្ខេវេ សត្តានំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (សេចក្តីប្រាថ្នាកើតឡើង) ដល់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានសេចក្តីឈឺចាប់ ជាធម្មតា...

មរណធម្មានំ និក្ខេវេ សត្តានំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (សេចក្តីប្រាថ្នាកើតឡើង) ដល់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា...

សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សុធាយាសធម្មានំ និក្ខេវេ សត្តានំ ឯវំ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ អហោ វត មយំ ន សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សុធាយាសធម្មា អស្សាម ន ច វត នោ សោកបរិទេវទុក្ខនោមនស្សុធាយាសា អាគច្ឆេយ្យន្តិ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយ បត្តព្វំ ឥទម្បិ យម្បិច្ឆំ ន លតតិ តម្បិ ទុក្ខំ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រាថ្នាកើតឡើងដល់សត្វទាំងឡាយ ដែលមានសេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួលសេចក្តីលំបាកកាយ សេចក្តី អាក់អន់ចិត្ត និងសេចក្តីខ្លោចផ្សាចិត្តជាធម្មតាយ៉ាងនេះថា “អើហ្ន៎! សូមឲ្យ យើងទាំងឡាយ កុំគប្បីជាអ្នកមានសេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួលសេចក្តី លំបាកកាយ សេចក្តីអាក់អន់ចិត្ត និងសេចក្តីខ្លោចផ្សាចិត្តជាធម្មតា ពុំនោះ សោត សេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួលសេចក្តីលំបាកកាយ សេចក្តីអាក់ អន់ចិត្ត និងសេចក្តីខ្លោចផ្សាចិត្តទាំងឡាយ កុំគប្បីមកដល់យើងទាំង ឡាយឡើង” ហើយហេតុនោះ ក៏សត្វទាំងឡាយមិនគប្បីដល់តាមសេចក្តី ប្រាថ្នាមែនពិត នេះម្យ៉ាងឈ្មោះថា “ប្រាថ្នានូវហេតុឯណាមិនបាននូវហេតុ នោះ ជាទុក្ខ” ។

កតមេ ច ភិក្ខុវេ សង្ខិត្តេន បព្ភេសនានក្ខន្ធា ទុក្ខា ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ដោយបង្រួមមកឧបាទានក្ខន្ធទាំងឡាយ ៥ ជាទុក្ខ” ?

សេយ្យប្រឹទ្ធិ ? រូបុប្បវាទានក្ខន្ធា វេទនុប្បវាទានក្ខន្ធា សញ្ញុប្បវាទានក្ខន្ធា សង្ខារុប្បវាទានក្ខន្ធា វិញ្ញាណុប្បវាទានក្ខន្ធា តមេ តុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ សង្ខិត្តេន បព្ភេសនានក្ខន្ធា ទុក្ខា ។

ឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះដូចម្តេច ?

រូប ចាត់ជាឧបាទានក្ខន្ធ ១

វេទនា ចាត់ជាឧបាទានក្ខន្ធ ១

សញ្ញា ចាត់ជាឧបាទានក្ខន្ធ ១

សង្ខារ ចាត់ជាឧបាទានក្ខន្ធ ១

វិញ្ញាណ ចាត់ជាឧបាទានក្ខន្ធ ១

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំងនេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “ដោយបង្រួមមកឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ ជាទុក្ខ” ។

តនំ តុច្ឆន្តិ ភិក្ខុវេ ទុក្ខំ អរិយសច្ចំ ។

ម្ចាស់ ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “ទុក្ខអរិយសច្ចៈ” ។

“ទុក្ខសច្ចំ និដ្ឋិតំ”
(ទុក្ខសច្ចៈ ចប់)

សមុទយសច្ច៍

កតមញ្ញា និក្ខុចេ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ច៍ ?

ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ទុក្ខសមុទយអរិយសច្ច៍” ?

**យាយី តណ្ហា ឃោនោព្ថវិកា នន្ទិរាគសហគតា តក្រតក្រតានិ-
ន្ទិនី ៥**

តណ្ហាឯណា ដែលមានកិរិយាធ្វើនូវភពថ្មីជាប្រក្រតីកើតរលត់ព្រម
ដោយនន្ទិរាគៈត្រេកអរចំពោះក្នុងភព នោះៗឬក្នុងអារម្មណ៍នោះៗ ។

សេយ្យប្រិទំ ? កាមតណ្ហា តវតណ្ហា វិតវតណ្ហា ៥

តណ្ហានេះដូចម្តេច ? កាមតណ្ហា សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាមគុណ ១
ភវតណ្ហាសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងរូបភព និងអរូបភពដែលប្រកបដោយសស្សត
ទិដ្ឋិ ១ វិភវតណ្ហា សេចក្តីប្រាថ្នាដែលប្រកបដោយឧច្ឆេទទិដ្ឋិ ១ ។

**សា ខោ បនេសា និក្ខុចេ តណ្ហា កត្ត ឧប្បជ្ឈានា ឧប្បជ្ឈតិ កត្ត
និវិសមានា និវិសតិ ?**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានោះឯង កាលដែលកើតឡើងតើកើត
ឡើងក្នុងទីណា ? កាលដែលជាប់នៅ តើជាប់នៅ ក្នុងទីណា ?

**យំ លោកេ បិយ្យរុបំ សាតរុបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ឈានា
ឧប្បជ្ឈតិ ឯត្ត និវិសមានា និវិសតិ ៥**

អារម្មណ៍ឯណាក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់មាន
សភាពគួរត្រេអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើងរមែងកើតឡើងក្នុង
អារម្មណ៍នោះ កាលដែលជាប់នៅ ក៏រមែងជាប់នៅក្នុងអារម្មណ៍នោះ ។

កិណ្ហិ លោកេ បិយ្យរុបំ សាតរុបំ ?

អារម្មណ៍អ្វីសោតក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់មាន

សភាពគួរត្រេកអរ ?

**ចក្ខុ លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្តេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា
ឧប្បជ្ជតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ៥**

ចក្ខុបសាទក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់មានសភាពគួរ
ត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើងរមែងកើតឡើងក្នុងចក្ខុបសាទ
នោះ កាលដែលជាប់នៅ ក៏រមែងជាប់នៅក្នុងចក្ខុបសាទនោះ ។

សោតិ លោកេ...សោតបសាទ ក្នុងលោក...

ឃានំ លោកេ...ឃានបសាទ ក្នុងលោក...

ជីវ្ហា លោកេ...ជីវ្ហាបសាទ ក្នុងលោក...

កាយោ លោកេ...កាយបសាទ ក្នុងលោក...

**មនោ លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្តេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា
ឧប្បជ្ជតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ៥**

មនោក្នុងលោកដែលមានភាពគួរស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ
តណ្ហានោះ កាលដែលកើតឡើងរមែងកើតឡើងក្នុងមនោនោះ កាល
ដែលជាប់នៅក៏រមែងជាប់នៅក្នុង មនោនោះ។

រូធា លោកេ...រូធារម្មណំ ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

សន្ធា លោកេ...សន្ធារម្មណំ ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

គន្ធា លោកេ...គន្ធារម្មណំ ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

វសា លោកេ...វសារម្មណំ ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋញ្ចា លោកេ...ដោដ្ឋញ្ចារម្មណំទាំងឡាយក្នុងលោក...

**ធម្មា លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្តេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ
ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ**

ធម្មារម្មណំទាំងឡាយក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់

មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើង រមែងកើតឡើង
ក្នុងធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយនោះ កាលដែលជាប់នៅ ក៏រមែងជាប់នៅក្នុង
ធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ។

ចក្ខុវិញ្ញាណំ លោកេ...ចក្ខុវិញ្ញាណ ក្នុងលោក...

សោតវិញ្ញាណំ លោកេ...សោតវិញ្ញាណ ក្នុងលោក...

ឃានវិញ្ញាណំ លោកេ...ឃានវិញ្ញាណ ក្នុងលោក...

ជីវ្ហាវិញ្ញាណំ លោកេ...ជីវ្ហាវិញ្ញាណ ក្នុងលោក...

កាយវិញ្ញាណំ លោកេ...កាយវិញ្ញាណ ក្នុងលោក...

**មនោវិញ្ញាណំ លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្ថេសា តន្ត្រា ឧប្បជ្ជមានា
ឧប្បជ្ជតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ៥** មនោវិញ្ញាណ ក្នុងលោកដែលមាន
សភាពគួរស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើត
ឡើង រមែងកើតឡើងក្នុងមនោវិញ្ញាណនោះកាលដែលជាប់នៅ ក៏រមែង
ជាប់នៅក្នុងមនោវិញ្ញាណនោះ ។

ចក្ខុសម្ផស្សនំ លោកេ...ចក្ខុសម្ផស្ស ក្នុងលោក...

សោតសម្ផស្សនំ លោកេ...សោតសម្ផស្ស ក្នុងលោក...

ឃានសម្ផស្សនំ លោកេ...ឃានសម្ផស្ស ក្នុងលោក...

ជីវ្ហាសម្ផស្សនំ លោកេ...ជីវ្ហាសម្ផស្ស ក្នុងលោក...

កាយសម្ផស្សនំ លោកេ...កាយសម្ផស្ស ក្នុងលោក...

**មនោសម្ផស្សនំ លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្ថេសា តន្ត្រា
ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ៥**

មនោសម្ផស្សក្នុងលោក ដែលមានភាពគួរស្រឡាញ់មានសភាពគួរ
ត្រេកអរ តណ្ហានោះ កាលដែលកើតឡើងរមែងកើតឡើងក្នុងមនោ
សម្ផស្សនោះ កាលដែលជាប់នៅក៏រមែងជាប់នៅក្នុង មនោសម្ផស្សនោះ ។

ចក្ខុសម្ពុស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីចក្ខុសម្ពុស្ស ក្នុងលោក...

សោតសម្ពុស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីសោតសម្ពុស្ស ក្នុងលោក...

យានសម្ពុស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពី យានសម្ពុស្ស ក្នុងលោក...

ជីវ្ហាសម្ពុស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីជីវ្ហាសម្ពុស្ស ក្នុងលោក...

កាយសម្ពុស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីកាយសម្ពុស្ស ក្នុងលោក...

មនោសម្ពុស្សជា វេទនា លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្ថេសា

តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ២

វេទនា ដែលកើតអំពីមនោសម្ពុស្ស ក្នុងលោកដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើងរមែងកើតឡើងក្នុងវេទនាដែលកើតអំពីមនោសម្ពុស្សនោះ កាលដែលជាប់នៅក៏រមែងជាប់ នៅក្នុងវេទនាដែលកើតអំពីមនោសម្ពុស្សនោះ ។

រូបសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវ សទ្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

សន្ធិសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវ សទ្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

គន្ធិសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវ គន្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

វេសសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវ រសារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវ ជោដ្ឋញ្ញាម្មណ៍ ក្នុងលោក...

**ធម្មសញ្ញា លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្ថេសា តន្ត្រា ឧប្បជ្ឈមានា
ឧប្បជ្ឈតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ២**

សេចក្តីសំគាល់នូវធម្មារម្មណ៍ ក្នុងលោកដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើង រមែង
កើតឡើងក្នុង សេចក្តីសំគាល់នូវធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលជាប់នៅ
ក៏រមែងជាប់នៅក្នុងសេចក្តីសំគាល់នូវ ធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុង រូបារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

សន្ទសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុង សន្ទារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

គន្ធសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុង គន្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

រសសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុង រសារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុង ជោដ្ឋញ្ញាម្មណ៍ ក្នុងលោក...

**ធម្មសញ្ញេតនា លោកេ មិយរុមំ សាតរុមំ ឯត្ថេសា តន្ត្រា
ឧប្បជ្ឈមានា ឧប្បជ្ឈតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ២**

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុងធម្មារម្មណ៍ក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើង រមែង

កើតឡើងក្នុងសេចក្តីចុះចិត្ត ក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលជាប់នៅ ក៏
រមែងជាប់នៅក្នុងសេចក្តីចុះចិត្ត ក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ ក្នុងរូបារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

សន្ធិតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ ក្នុងសន្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

គន្ធិតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ ក្នុងគន្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

រសតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ ក្នុងរសារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ ក្នុងដោដ្ឋញារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

**ធម្មតណ្ហា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា
ឧប្បជ្ជតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ**

សេចក្តីចំណង់ក្នុងធម្មារម្មណ៍ក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើង រមែង
កើតឡើងក្នុងសេចក្តីចំណង់ ក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះកាលដែលជាប់នៅ ក៏
រមែងជាប់នៅក្នុងសេចក្តីចំណង់ក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបវិតក្កោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវរូបារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

សន្ធិវិតក្កោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវសន្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

គន្ធិវិតក្កោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវគន្លារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

រសវិតក្លោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវសារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋព្វវិតក្លោ លោកេ..

សភាពត្រិះរិះដោដ្ឋព្វារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

**ធម្មវិតក្លោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ឈមានា
ឧប្បជ្ឈតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ៥**

សភាពត្រិះរិះ នូវធម្មារម្មណ៍ក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគយរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើង
រមែងកើតឡើង ក្នុងសភាពត្រិះរិះនូវធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលជាប់នៅ
ក៏រមែងជាប់នៅក្នុងសភាពត្រិះរិះ នូវធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបវិចារេ លោកេ...

សភាពពិចារណា នូវរូបារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

សន្ធុវិចារេ លោកេ...

សភាពពិចារណា នូវសទ្ធារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

គន្ធុវិចារេ លោកេ...

សភាពពិចារណា នូវគន្លារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

រសវិចារេ លោកេ...

សភាពពិចារណា នូវសារម្មណ៍ ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋព្វវិចារេ លោកេ...

សភាពពិចារណា នូវដោដ្ឋព្វារម្មណ៍ ក្នុងលោក....

**ធម្មវិចារេ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ឈមានា
ឧប្បជ្ឈតិ ឯត្ថ និវិសមានា និវិសតិ ៥**

សភាពពិចារណា នូវធម្មារម្មណ៍ក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលកើតឡើង រមែងកើតឡើងក្នុងសភាពពិចារណានូវធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលជាប់នៅ ក៏រមែងជាប់នៅក្នុង សភាពពិចារណានូវធម្មារម្មណ៍នោះ ។

ឥន្ទំ ចុច្ចតិ និក្ខវេ ទុក្ខសមុទយោ អរិយសច្ចំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “ទុក្ខសមុទយ អរិយសច្ចៈ” ។

“សមុទយសច្ចំ និដ្ឋិតំ”
(សមុទយសច្ចៈ ចប់)

និរោធសច្ចំ

កតមញ្ចុ និក្ខវេ ទុក្ខនិរោធនោ អរិយសច្ចំ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ទុក្ខនិរោធ អរិយសច្ចៈ” ?

យោ តស្សាយេវ តណ្ហា អសេសវិវាគនិរោធនោ ចាកោ បដិនិស្សក្តោ មុត្តិ អនាទយោ ២

កិរិយារលត់ទៅ នៃតណ្ហានោះ មិនមានសេសសល់ដោយអរិយមគ្គ ឯណា កិរិយាលះបង់នូវតណ្ហានោះឯណា កិរិយារលាស់ចេញចាកតណ្ហា នោះឯណា កិរិយារួចចាកតណ្ហានោះឯណា សេចក្តីមិនមានអាស័យក្នុង តណ្ហានោះឯណា (កិរិយារលត់ទៅនៃតណ្ហា ជាដើមនោះហៅថា “ទុក្ខ និរោធអរិយសច្ចៈ”) ។

សា ខោ បនេសា និក្ខវេ តណ្ហា កត្ត បហិយ្យាហនា បហិយ្យតិ កត្ត និរុដ្ឋាហនា និរុដ្ឋតិ ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តណ្ហានោះសោត កាលដែលលោកលះបង់ តើលះបង់ក្នុងទីណា? កាលដែលរលត់ទៅវិញ តើរលត់ទៅក្នុងទីណា ?

យំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា បរិយាបនា បរិយាបតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈាមនា និរុជ្ឈតិ ២

អារម្មណ៍ឯណាក្នុងលោកដែលមានសភាព គួរស្រឡាញ់មាន សភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់រមែងលះបង់ ក្នុង អារម្មណ៍នោះ កាលដែលរលត់ទៅវិញក៏រមែងរលត់ទៅក្នុងអារម្មណ៍ នោះ ។

ភិណ្ឌិ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ?

អារម្មណ៍អ្វីសោតក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់ មាន សភាពគួរត្រេកអរ ?

ចក្កំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ចត្ថេសា តណ្ហា បរិយាបនា បរិយាបតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈាមនា និរុជ្ឈតិ ២

ចក្កសាទ ក្នុងលោកដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់ មានសភាពគួរ ត្រេកអរ តណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់រមែងលះបង់ ក្នុងចក្ក បសាទនោះ កាលដែលរលត់ទៅវិញ ក៏រមែងរលត់ទៅក្នុង ចក្កបសាទ នោះ។

សោតិ លោកេ...សោតបសាទ ក្នុងលោក...

យានិ លោកេ...យានបសាទ ក្នុងលោក...

ជិន្ហា លោកេ...ជិន្ហាបសាទ ក្នុងលោក...

កាយោ លោកេ...កាយបសាទ ក្នុងលោក...

មនោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា បរិយាបនា បរិយាបតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈាមនា និរុជ្ឈតិ ២

មនោក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់ មានសភាពគួរ
ត្រេកអរតណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់ រមែងលះបង់ក្នុងមនោនោះ
កាលដែលរលត់ទៅវិញក៏រមែង រលត់ទៅក្នុង មនោនោះ ។

រុទ្ធា លោកេ...រូបារម្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

សន្ធា លោកេ...សទ្ធារម្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

គន្ធា លោកេ...គន្ធារម្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

រសា លោកេ...រសារម្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋញ្ច លោកេ...ដោដ្ឋញ្ចរម្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងលោក...

**ធម្មា លោកេ មិយ្យុមំ សាត្រុមំ ឯត្ថេសា តន្ត្រា បហិយ្យុបាណ
បហិយ្យុតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈបាណ និរុជ្ឈតិ ២**

ធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់
មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលលោកលះបង់ រមែងលះបង់
ក្នុងធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយនោះកាលដែលរលត់ទៅវិញ ក៏រមែងរលត់ទៅ
ក្នុង ធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយនោះ ។

ចក្ខុវិញ្ញាណំ លោកេ... ចក្ខុវិញ្ញាណក្នុងលោក...

សោតវិញ្ញាណំ លោកេ...សោតវិញ្ញាណក្នុងលោក...

យានវិញ្ញាណំ លោកេ...យានវិញ្ញាណក្នុងលោក...

ជិន្ហាវិញ្ញាណំ លោកេ...ជិន្ហាវិញ្ញាណក្នុងលោក...

កាយវិញ្ញាណំ លោកេ...កាយវិញ្ញាណក្នុងលោក...

**មនោវិញ្ញាណំ លោកេ មិយ្យុមំ សាត្រុមំ ឯត្ថេសា តន្ត្រា
បហិយ្យុបាណ បហិយ្យុតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈបាណ និរុជ្ឈតិ ២**

មនោវិញ្ញាណក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់មានសភាព
គួរត្រេកអរ តណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់រមែងលះបង់ក្នុងមនោ

វិញ្ញាណនោះ ។

ចក្ខុសម្បស្សេន្ទ លោកេ...ចក្ខុសម្បស្សក្នុងលោក...

សោតសម្បស្សេន្ទ លោកេ...ឃានសម្បស្សក្នុងលោក...

យានសម្បស្សេន្ទ លោកេ...ឃានសម្បស្សក្នុងលោក...

ជីវ្ហាសម្បស្សេន្ទ លោកេ...ជីវ្ហាសម្បស្សក្នុងលោក...

កាយសម្បស្សេន្ទ លោកេ...កាយសម្បស្សក្នុងលោក...

មនោសម្បស្សេន្ទ លោកេ មិយ្យុមំ សាត្យុមំ ឯត្ថេសា តណ្ហា

បរិយ្យាហានា បរិយ្យាតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈាហានា និរុជ្ឈាតិ ២

មនោវិញ្ញាណក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់មានសភាព
គួរត្រេកអរ តណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់រមែងលះបង់ក្នុងមនោ
វិញ្ញាណនោះ ។

ចក្ខុសម្បស្សេន្ទ លោកេ...ចក្ខុសម្បស្សក្នុងលោក...

សោតសម្បស្សេន្ទ លោកេ...សោតសម្បស្សក្នុងលោក...

យានសម្បស្សេន្ទ លោកេ...ឃានសម្បស្សក្នុងលោក...

ជីវ្ហាសម្បស្សេន្ទ លោកេ...ជីវ្ហាសម្បស្សក្នុងលោក...

កាយសម្បស្សេន្ទ លោកេ...កាយសម្បស្សក្នុងលោក...

មនោសម្បស្សេន្ទ លោកេ មិយ្យុមំ សាត្យុមំ ឯត្ថេសា តណ្ហា

បរិយ្យាហានា បរិយ្យាតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈាហានា និរុជ្ឈាតិ ២

មនោសម្បស្សក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់មានសភាព
គួរត្រេកអរ តណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់រមែងលះបង់ក្នុងមនោ
សម្បស្សនោះ កាលដែលរលត់ទៅវិញក៏រមែងរលត់ទៅ ក្នុងមនោសម្បស្ស
នោះ ។

ចក្ខុសម្បស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីចក្ខុសម្បស្សក្នុងលោក...

សោតសម្បស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីសោតសម្បស្សក្នុងលោក...

យានសម្បស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតយានសម្បស្សក្នុងលោក...

ជីវ្ហាសម្បស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីជីវ្ហាសម្បស្សក្នុងលោក...

កាយសម្បស្សជា វេទនា លោកេ...

វេទនាដែលកើតអំពីកាយសម្បស្សក្នុងលោក...

**មនោសម្បស្សជា វេទនា លោកេ មិយរុមិ សាតរុមិ ឯត្ថេសា
តណ្ហា បរិយាមនា បរិយាមតិ ឯត្ថ និរុជ្ឈមនា និរុជ្ឈតិ ២**

វេទនាដែលកើតអំពីមនោសម្បស្សក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលលោកលះបង់
រមែងលះបង់ក្នុងវេទនា ដែលកើតអំពីមនោសម្បស្សនោះ កាលដែលរលត់
ទៅវិញក៏ រមែងរលត់ទៅក្នុងវេទនា ដែលកើតអំពីមនោសម្បស្សនោះ ។

រូបសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវរូបារម្មណ៍ក្នុងលោក...

សន្ទសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវសន្ទារម្មណ៍ក្នុងលោក...

គន្ធសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវគន្ធារម្មណ៍ក្នុងលោក...

វសសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវវសារម្មណ៍ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋសញ្ញា លោកេ...

សេចក្តីសំគាល់នូវជោដ្ឋញ្ញាម្មណ៍ក្នុងលោក...

**ធម្មសញ្ញា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា បរិស្សមាណ
បរិយ្យតិ ឯត្ថ និរុដ្ឋមាណ និរុដ្ឋតិ ២**

សេចក្តីសំគាល់នូវធម្មារម្មណ៍ ក្នុងលោកដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលលោកលះបង់
រមែងលះបង់ក្នុងសេចក្តីសំគាល់នូវធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលរលត់ទៅ
វិញ ក៏រមែងរលត់ទៅក្នុងសេចក្តីសំគាល់នូវធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុងរូបារម្មណ៍ក្នុងលោក...

សន្ធសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុងសទ្ធារម្មណ៍ក្នុងលោក...

គន្ធសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុងគន្ធារម្មណ៍ក្នុងលោក...

វសសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុងវសារម្មណ៍ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋសញ្ញេតនា លោកេ...

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុងជោដ្ឋញ្ញាម្មណ៍ក្នុងលោក...

**ធម្មសញ្ញេតនា លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា
បរិស្សមាណ បរិយ្យតិ ឯត្ថ និរុដ្ឋមាណ និរុដ្ឋតិ ២**

សេចក្តីចុះចិត្តក្នុងធម្មារម្មណ៍ ក្នុងលោកដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលលោកលះបង់

រមែងលះបង់ក្នុងសេចក្តីចុះចិត្តក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលរលត់ទៅ
វិញ ក៏រមែងរលត់ទៅក្នុងសេចក្តីចុះចិត្តក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ក្នុងរូបារម្មណ៍ក្នុងលោក...

សន្ធិតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ក្នុងសន្ធារម្មណ៍ក្នុងលោក...

គន្ធិតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ក្នុងគន្ធារម្មណ៍ក្នុងលោក...

រសតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ក្នុងរសារម្មណ៍ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋតណ្ហា លោកេ...

សេចក្តីចំណង់ក្នុងដោដ្ឋញារម្មណ៍ក្នុងលោក...

ធម្មតណ្ហា លោកេ មិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្តេសា តណ្ហា

បរិយាបាសា បរិយាបាសិ ឯត្ថ និរុដ្ឋាបាសា និរុដ្ឋាបាសិ ២

សេចក្តីចំណង់ក្នុងធម្មារម្មណ៍ ក្នុងលោកដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរតណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់
រមែងលះបង់ក្នុងសេចក្តីចំណង់ ក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលរលត់ទៅ
វិញក៏រមែងរលត់ទៅក្នុងសេចក្តីចំណង់ ក្នុងធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបវិតក្កោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវរូបារម្មណ៍ក្នុងលោក...

សន្ធិវិតក្កោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវសន្ធារម្មណ៍ក្នុងលោក...

គន្ធិវិតក្កោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវគន្លារម្មណ៍ក្នុងលោក...

រសវិតក្លោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះនូវសារម្មណ៍ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋព្វវិតក្លោ លោកេ...

សភាពត្រិះរិះដោដ្ឋព្វារម្មណ៍ក្នុងលោក...

**ធម្មវិតក្លោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា
បរិយាបាសា បរិយាបាសិ ឯត្ថ និរុដ្ឋាបាសា និរុដ្ឋាសិ ២**

សភាពត្រិះរិះនូវធម្មារម្មណ៍ ក្នុងលោកដែលមានសភាពគួរ
ស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរ តណ្ហានោះកាលដែលលោកលះបង់
រមែងលះបង់ក្នុងសភាពត្រិះរិះនូវធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលរលត់ទៅវិញ
ក៏រមែងរលត់ទៅក្នុងសភាពត្រិះរិះនូវធម្មារម្មណ៍នោះ ។

រូបវិចារោ លោកេ...

សភាពពិចារណានូវរូបារម្មណ៍ក្នុងលោក...

រូបវិចារោ លោកេ...

សភាពពិចារណានូវសទ្ធារម្មណ៍ក្នុងលោក...

គន្ធុវិចារោ លោកេ...

សភាពពិចារណានូវគន្លារម្មណ៍ក្នុងលោក...

រសវិចារោ លោកេ...

សភាពពិចារណានូវសារម្មណ៍ក្នុងលោក...

ដោដ្ឋព្វវិចារោ លោកេ...

សភាពពិចារណានូវដោដ្ឋព្វារម្មណ៍ក្នុងលោក...

**ធម្មវិចារោ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ ឯត្ថេសា តណ្ហា
បរិយាបាសា បរិយាបាសិ ឯត្ថ និរុដ្ឋាបាសា និរុដ្ឋាសិ ២**

សភាពពិចារណានូវធម្មារម្មណ៍ ក្នុងលោក ដែលមានសភាពគួរស្រឡាញ់ មានសភាពគួរត្រេកអរតណ្ហានោះ កាលដែលលោកលះបង់រមែងលះបង់ក្នុងភាពពិចារណា នូវធម្មារម្មណ៍នោះ កាលដែលរលត់ទៅវិញ ក៏រមែងរលត់ទៅក្នុងសភាពពិចារណានូវ ធម្មារម្មណ៍នោះ ។

ឥន្ទំ ចុច្ចតិ តិក្ខវេ ទុក្ខនិរោធខោ អរិយសច្ចំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “ទុក្ខនិរោធហរិយសច្ចៈ” ។

“**និរោធសច្ចំ និដ្ឋិតំ**”
(លីនោធសច្ចៈ ចប់)

បក្កសច្ច

កតមណ្ឌ ភិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា អរិយសច្ចំ ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចៈ” ?

អយមេវ អរិយោ អន្ធនិកោ បក្កោ ៥

នេះឯងគឺ តួអរិយមគ្គដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ ។

**សេយ្យច្រើនំ ? សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាសន្តប្បោ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ
សម្មាអាជីវោ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ៥**

អរិយមគ្គ នេះដូចម្តេច ?

ប្រាជ្ញាយល់ឃើញដោយប្រពៃ ១

សេចក្តីត្រិះរិះ ដោយប្រពៃ ១

ពោលពាក្យសំដី ដោយប្រពៃ ១

ការងារប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រពៃ ១

កិរិយាចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រពៃ ១

សេចក្តីព្យាយាមដោយប្រពៃ ១

សេចក្តីរព្យកឃើញដោយប្រពៃ ១

សេចក្តីសម្រឹង(តម្កល់)ចិត្តដោយប្រពៃ ១ ។

កតមា ច ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ប្រាជ្ញាយល់ឃើញដោយ ប្រពៃ” ?

**យំ ខោ ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ ព្យាណំ ទុក្ខសមុទយេ ព្យាណំ ទុក្ខនិរោធព
ព្យាណំ ទុក្ខនិរោធគាមិនិយា បដិបទាយ ព្យាណំ អយំ តុច្ចតិ ភិក្ខុវេ**

សម្មាទិដ្ឋិ ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាជ្ញាដឹងច្បាស់ក្នុងកងទុក្ខណាប្រាជ្ញាដឹង
ច្បាស់ក្នុងធម៌ ជាដែនកើតនៃទុក្ខឯណា ប្រាជ្ញាដឹងច្បាស់ក្នុងធម៌ជាទីរលត់
ទៅនៃទុក្ខឯណា ប្រាជ្ញាដឹងច្បាស់ក្នុងដំណើរដែលទៅកាន់ធម៌ជាទីរលត់
ទៅនៃទុក្ខឯណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា
“ប្រាជ្ញាយល់ឃើញដោយប្រពៃ” ។

កតមោ ច និក្ខវេ សម្មាសន្តប្បោ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីត្រិះរិះដោយប្រពៃ”?
នេក្ខម្ភសន្តប្បោ អព្យាធានសន្តប្បោ អវិហីសាសន្តប្បោ អយំ

វុច្ចតិ និក្ខវេ សម្មាសន្តប្បោ ៥

សេចក្តីត្រិះរិះ ដើម្បីចេញចាកកាម ១

សេចក្តីត្រិះរិះ ដើម្បីមិនព្យាបាទ ១

សេចក្តីត្រិះរិះ ដើម្បីមិនបៀតបៀន ១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះ តថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា
“សេចក្តីត្រិះរិះដោយប្រពៃ” ។

កតមោ ច និក្ខវេ សម្មាវាចា ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ពោលពាក្យសំដីដោយ
ប្រពៃ” ?

**មុសាវាទា វេរមណី មិសុននាយ វាចាយ វេរមណី ឆុសាយ
វាចាយ វេរមណី សម្មប្បវាទា វេរមណី អយំ វុច្ចតិ និក្ខវេ
សម្មាវាចា ៥**

ចេតនារៀរចាកពោលនូវពាក្យមិនពិត ១

ចេតនារៀរចាកសំដីញុះញង់សិកសៀត ១

ចេតនារៀរចាកសំដីត្រគោះខ្លីខ្លា ១

ចេតនារៀរចាកសំដីរោយរាយឥតប្រយោជន៍ ១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “ពោលពាក្យសំដីដោយប្រពៃ” ។

កតមោ ច និក្ខុវេ សម្មាភម្មន្តោ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “ការងារប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រពៃ” ?

**ធាណាតិធាតា វេរមណី អនិទ្ធានានា វេរមណី កាមេសុ
មិច្ឆាចារា វេរមណី អយំ តុច្ចុតិ និក្ខុវេ សម្មាភម្មន្តោ ៥**

ចេតនារៀរចាកកិរិយាញ៉ាំងសត្វមានជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះឆាប់ ១

ចេតនារៀរចាកកិរិយាកាន់យកនូវទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ១

ចេតនារៀរចាកកិរិយាប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “ការងារប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រពៃ” ។

កតមោ ច និក្ខុវេ សម្មាអាជីវោ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “កិរិយាចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រពៃ” ?

**ឥធន និក្ខុវេ អរិយសាវកោ មិច្ឆាអាជីវំ បហាយ សម្មាអាជីវេន
ជីវិតំ កម្សេតិ អយំ តុច្ចុតិ និក្ខុវេ សម្មាអាជីវោ ៥**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ លះបង់នូវកិរិយាចិញ្ចឹមជីវិតខុសហើយសម្រេចនូវការចិញ្ចឹមជីវិតដោយព្យាយាមជាគ្រឿងរស់នៅដោយប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “កិរិយាចិញ្ចឹមជីវិតដោយប្រពៃ” ។

កតមោ ច តិក្ខុវេ សម្មាវាយាមោ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីព្យាយាមដោយប្រពៃ” ?

ឥធិ តិក្ខុវេ តិក្ខុ អនុប្បន្នានំ ធាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាធាយ ឆន្នំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារតតិ ចិត្តំ បក្កន្តាតិ បទហតិ ។ ឧប្បន្នានំ ធាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ ឆន្នំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារតតិ ចិត្តំ បក្កន្តាតិ បទហតិ ។ អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាធាយ ឆន្នំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារតតិ ចិត្តំ បក្កន្តាតិ បទហតិ ។ ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ថិតិយា អសម្មោសាយ តិយេ្យាភាវាយ វេបុរោយ ភាវនាយ ធារិប្បិយា ឆន្នំ ជនេតិ វាយមតិ វិវិយំ អារតតិ ចិត្តំ បក្កន្តាតិ បទហតិ ។ អយំ តុច្ចតិ តិក្ខុវេ សម្មាវាយាមោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រារព្ធនូវព្យាយាមផ្ទង់ចិត្តទុកតាំងព្យាយាមមាំដើម្បីញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយជាអកុសលដ៏លាមក ដែលមិនទាន់កើតឡើង កុំឲ្យកើតឡើងបាន។ ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រារព្ធនូវព្យាយាមផ្ទង់ចិត្តទុកតាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីលះបង់នូវធម៌ទាំងឡាយជាអកុសលដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ។ ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើត ប្រឹងប្រែងប្រារព្ធនូវព្យាយាមផ្ទង់ចិត្តទុកតាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយជាកុសលដែលមិនទាន់កើតឲ្យកើតឡើង ។ ញ៉ាំងឆន្ទៈឲ្យកើតប្រឹងប្រែងប្រារព្ធនូវព្យាយាម ផ្ទង់ចិត្តទុកតាំងព្យាយាមមាំដើម្បីញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយជាកុសល ដែលកើតឡើងហើយឲ្យបានស្ថិតស្ថេរកុំឲ្យភ្លេចភ្លាំងទៅវិញ ឲ្យបានចម្រើនធំទូលាយពេញបរិបូណ៌ក្រៃលែងឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះ

ថា “សេចក្តីព្យាយាមដោយប្រពៃ” ។

កតមា ច និក្ខុវេ សម្មាសតិ ?

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីរព្យាករឃើញដោយប្រពៃ” ?

ឥធិ និក្ខុវេ និក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរេតិ អាតមី សម្មាសតិ វិនេយ្យ លោកេ អនិជ្ឈានោមនស្សំ ។ វេទនានុបស្សី វិហរេតិ អាតមី សម្មាសតិ វិនេយ្យ លោកេ អនិជ្ឈានោមនស្សំ ។ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី វិហរេតិ អាតមី សម្មាសតិ វិនេយ្យ លោកេ អនិជ្ឈានោមនស្សំ ។ អយំ តុច្ឆតិ និក្ខុវេ សម្មាសតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅនូវកិលេស ប្រកបដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វមានស្មារតីជាគ្រឿងកំណត់បណ្តេញបង់នូវ អភិជ្ឈា និងទោមនស្សក្នុងលោក ។ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវវេទនាក្នុងវេទនា ទាំងឡាយមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅនូវកិលេស ប្រកបដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វ មានស្មារតីជាគ្រឿងកំណត់បណ្តេញបង់នូវ អភិជ្ឈា និងទោមនស្សក្នុងលោក ។ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវចិត្តក្នុងចិត្តមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅនូវកិលេស ប្រកបដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វមានស្មារតីជាគ្រឿងកំណត់បណ្តេញបង់នូវអភិជ្ឈា និងទោមនស្សក្នុងលោក។ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកម្តៅនូវកិលេស ប្រកបដោយប្រាជ្ញាដឹងសព្វ មានស្មារតីជាគ្រឿងកំណត់បណ្តេញបង់នូវ អភិជ្ឈានិងទោមនស្សក្នុងលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ តថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីរព្យាករឃើញដោយប្រពៃ” ។

កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិ ?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចម្តេចហៅថា “សេចក្តីសម្រឹងចិត្តដោយប្រពៃ” ?

ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ វិវិច្ឆេត កាមេហិ វិវិច្ឆ អកុសលេហិ ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកចំ បីតិសុខំ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ញ វិហារតិ ។ វិតក្កវិចារានំ តុបសមា អជ្ឈត្តំ សម្បសាននំ ចេតសោ ឯកោទិតាវំ អវិតក្កំ អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ញ វិហារតិ ។ បីតិយា ច វិវាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហារតិ សតោ ច សម្បជានោ សុខញ្ញ កាយេន បដិសំវេទេតិ យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ញ វិហារតិ ។ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេត សោមនស្សនោមនស្សានំ អត្តទ្ធមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិធាវិសុទ្ធិ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ញ វិហារតិ ។ អយំ តុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសមាធិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ហើយចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ហើយចាកធម៌ទាំងឡាយជាអកុសលចូលដល់នូវបឋមជ្ឈាន ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយវិចារៈ មានបីតិ និងសុខៈ ដែលកើតអំពីវិវេក ។ រម្ងាប់បង់នូវវិតក្កៈ និងវិចារៈទាំងឡាយហើយចូលដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ដែលមានសទ្ធាជំថ្លាផ្សរផង តាំងនៅព្វជំខាងក្នុងជាក្រឡឹងញាំងសមាធិចិត្តយ៉ាងឯកឲ្យចម្រើនឡើង មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិ និងសុខៈដែលកើតអំពីសមាធិ។ ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ខ្ពើមរអើមចាកបីតិ(ទាំងស្ងប់ចាកវិតក្កៈ និវិចារៈ) ផង មានស្មារតីមានប្រាជ្ញាដឹងសព្វផង សោយនូវសេចក្តីសុខដោយកាយផង ព្រះអរិយបុគ្គលដែលបាននូវតតិយជ្ឈានឯណា “ថាជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ មាន

ស្មារតី មានប្រក្រតីនៅជាសុខ” ក៏ចូលដល់នូវតតិយជ្ឈាននោះ ។ ចូលដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន មានស្មារតីដ៏ស្អាតដែលកើតអំពី ឧបេក្ខា ឥតទុក្ខឥតសុខ ព្រោះលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផងព្រោះអស្តង្គតរលត់ទៅនៃសោមនស្ស និងទោមនស្សទាំងឡាយអំពីមុនផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយនេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “សេចក្តីសម្រឹងចិត្តដោយប្រពៃ” ។

ឥទំ តុច្ចតិ តិក្ខុវេ ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចំ ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះតថាគតចាត់ឲ្យឈ្មោះថា “ទុក្ខនិរោធគាមិនីបដិបទា អរិយសច្ចៈ” ។

“មគ្គសច្ចំ និដ្ឋិតំ”

(មគ្គសច្ចៈ ចប់)

ឥត អដ្ឋក្កំ វា ធម្មេសុ ធម្មានុបសវី វិហារតិ ពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបសវី វិហារតិ អដ្ឋក្កពហិទ្ធា វា ធម្មេសុ ធម្មានុបសវី វិហារតិ សមុទយធម្មានុបសវី វា ធម្មេសុ វិហារតិ វយធម្មានុបសវី វា ធម្មេសុ វិហារតិ សមុទយវយធម្មានុបសវី វា ធម្មេសុ វិហារតិ ២ អត្ថិ ធម្មាតិ វា បនស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ យាវទេវ ព្យាណមគ្គាយ បតិស្សតិមគ្គាយ អនិស្សិតោ ច វិហារតិ ន ច ភិក្ខុ លោកេ ខ្នាទិយតិ ២

ភិក្ខុពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្នុង (របស់ខ្លួន) ដូច្នោះផងពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាខាងក្រៅ (របស់អ្នកដទៃ) ផងពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំង

ឡាយ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅផង ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌
ដែលប្រជុំកើតឡើងក្នុងធម៌ទាំងឡាយផង ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌
ដែលសូន្យទៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយផង ពិចារណាយើញរឿយៗ នូវធម៌ដែល
ប្រជុំកើតឡើងទាំងធម៌ដែលសូន្យទៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយផង ។ ម្យ៉ាងទៀត
ស្មារតីរបស់ភិក្ខុនោះក៏ផ្ទង់ឡើងចំពោះថា “គ្រាន់តែជាធម៌ទាំងឡាយ
(មិនមែនសត្វ មិនមែនបុគ្គល មិនមែនស្រ្តី និងបុរសជាដើម) ល្មមតែ
កំណត់ដើម្បីឲ្យចម្រើនប្រាជ្ញា ដើម្បីឲ្យចម្រើនស្មារតីប៉ុណ្ណោះផង” ។ មាន
ចិត្តមិនអាស្រ័យនូវដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិផងមិនប្រកៀកប្រកាន់អ្វី តិចតួច
ក្នុងលោកផង។

**ឯវម្បិ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហារតិ ចតុសុ
អរិយសច្ចេសុ ២**

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯងហៅថា ភិក្ខុពិចារណាយើញ
រឿយៗ នូវធម៌ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ គឺ អរិយសច្ចៈ ៤ ។

“សច្ចបតំ និដ្ឋិតំ”

(ព្យាសច្ចៈ ចប់)

“ធម្មានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ”

((ធម្មានុបស្សនាសតិបដ្ឋាន ចប់))

សតិបដ្ឋានតាវណានិសង្ស

យោ ហិ កោចិ និក្ខុវេ ឥមេ ចក្ការោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ តាវេយ្យ វសត្ត វស្សានិ តស្ស ទ្ធិន្នំ ដលានំ អញ្ញាតរំ ដលំ ធាជិកខ្ញុំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ខ្នាទិសេសេ អនាគមិតា ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយបើបុគ្គលណាមួយ (ទោះភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ឧបាសកក្តី ឧបាសិកាក្តី) គប្បីចម្រើននូវសតិបដ្ឋានទាំងឡាយ ៤ នេះតាមលំដាប់នៃវិធីចម្រើនដែលតថាគតបានពោលមក ហើយយ៉ាងនេះអស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ៧ បណ្តាផលទាំងឡាយពីរផលណាមួយ គង់នឹងបានសម្រេចនូវភាពជាព្រះអរហន្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្នទាន់ភ្នែកពុំនោះសោតបើមានឧបាទានក្ខន្ធសេសសល់នៅក៏គង់នឹងបានសម្រេច នូវភាពជាព្រះអនាគមិបុគ្គល មិនខានឡើយ ។

តិដ្ឋន្តុ និក្ខុវេ សត្ត វស្សានិ ៥ យោ ហិ កោចិ និក្ខុវេ ឥមេ ចក្ការោ សតិបដ្ឋានេ វ ឯវំ តាវេយ្យ វ វស្សានិ ៥ បញ្ច វស្សានិ ៥ ចក្ការិ វស្សានិ ៥ តីណិ វស្សានិ ៥ ទ្វេ វស្សានិ ៥ ឯកំ វស្សំ ៥ តស្ស ទ្ធិន្នំ ដលានំ អញ្ញាតរំ ដលំ ធាជិកខ្ញុំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ខ្នាទិសេសេ អនាគមិតា ៥

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុំថាដល់ទៅអស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ៧ ឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ (ទោះភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ឧបាសកក្តី ឧបាសិកាក្តី) គប្បីចម្រើននូវសតិបដ្ឋានទាំងឡាយ ៤ នេះតាមលំដាប់នៃវិធីចម្រើនដែលតថាគតបានពោលមកហើយយ៉ាងនេះ អស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ៦ ។ អស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ៥ ។ អស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ៤ ។ អស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ៣ ។ អស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ២ ។ អស់ឆ្នាំទាំងឡាយ ១ ។ បណ្តាផលទាំង

ឡាយពីរ ផលណាមួយ គង់នឹងបានសម្រេចដល់បុគ្គលនោះ តាមប្រាថ្នា ដោយពិត គឺនឹងបានសម្រេចនូវភាពជាព្រះអរហន្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្នទាន់ភ្នែក ពុំនោះសោត បើមានឧបាទានកូន្នសេសសល់នៅ ក៏គង់នឹងបានសម្រេច នូវភាពជាព្រះអនាគាមិបុគ្គល មិនខានឡើយ ។

តិដ្ឋតុ និក្ខេវេ ឯកំ វស្សំ ២ យោ ហិ កោចិ និក្ខេវេ ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ តាវេយ្យ សត្ត មាសានិ តស្ស ទ្ធិន្នំ ផលានំ អញ្ញាតវំ ផលំ ធាជិកច្នំ ទិដ្ឋេត ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ខុធាទិសេសេ អនាគាមិកា ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុំថាដល់ទៅអស់ឆ្នាំ ១ ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ (ទោះភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ឧបាសិកា ឧបាសិកា) គប្បីចម្រើននូវសតិបដ្ឋានទាំងឡាយ ៤ នេះតាមលំដាប់នៃវិធីចម្រើន ដែលតថាគត បានពោលមកហើយយ៉ាងនេះ អស់ខែទាំងឡាយ ៧ បណ្តាផលទាំងឡាយ ពីរ ផលណាមួយ គង់នឹងបានសម្រេចដល់បុគ្គល នោះតាមប្រាថ្នាដោយពិតគឺនឹងបានសម្រេច នូវភាពជាព្រះអរហន្តក្នុង បច្ចុប្បន្នទាន់ភ្នែក ពុំនោះសោតបើមានឧបាទានកូន្នសេសសល់នៅក៏គង់ នឹងបានសម្រេចនូវភាពជាព្រះអនាគាមិបុគ្គលមិនខានឡើយ ។

តិដ្ឋន្តុ និក្ខេវេ សត្ត មាសានិ ២ យោ ហិ កោចិ និក្ខេវេ ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ តាវេយ្យ វេ មាសានិ ២ បព្វា មាសានិ ២ ចត្តារិ មាសានិ ២ តីណិ មាសានិ ២ ទ្វេ មាសានិ ២ ឯកំ មាសំ ២ អដ្ឋមាសំ ២ តស្ស ទ្ធិន្នំ ផលានំ អញ្ញាតវំ ផលំ ធាជិកច្នំ ទិដ្ឋេត ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ខុធាទិសេសេ អនាគាមិកា ២

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុំថាដល់ទៅអស់ខែទាំងឡាយ ៧ ឡើយ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ (ទោះភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ឧបាសិកា ឧបាសិកា) គប្បីចម្រើននូវសតិបដ្ឋានទាំងឡាយ ៤ នេះតាមលំដាប់នៃ

វិធីចម្រើនដែលតថាគតបានពោលមកហើយយ៉ាងនេះ អស់ខែទាំងឡាយ ៦ ។ អស់ខែទាំងឡាយ ៥។ អស់ខែទាំងឡាយ ៤។ អស់ខែទាំងឡាយ ៣។ អស់ខែទាំងឡាយ ២។ អស់ខែ ១។ អស់កន្លះនៃខែ។ បណ្តាផល ទាំងឡាយ ២ ផលណាមួយ គង់នឹងបានសម្រេចដល់បុគ្គលនោះតាម ប្រាថ្នាដោយពិតគឺនឹងបានសម្រេចនូវភាពជាព្រះអរហន្តក្នុង បច្ចុប្បន្នទាន់ ភ្នែកពុំនោះសោត បើមានឧបាទានកូន្លសេសសល់នៅក៏គង់នៅបាន សម្រេចនូវភាពជាព្រះអនាគាមិបុគ្គល មិនខានឡើយ ។

តិដ្ឋតុ តិក្ខុវេ អឌ្ឍមារសោ ២ យោ ហិ កោចិ តិក្ខុវេ ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឯវំ តារេយ្យ សត្តារំ តស្ស ទ្ធិនំ ផលានំ អញ្ញាតំ ផលំ ធានិកខំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កុំថាដល់ទៅអស់កន្លះនៃខែឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ (ទោះភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ឧបាសកក្តី ឧបាសិកា ក្តី) គប្បីចម្រើននូវ សតិបដ្ឋានទាំងឡាយ ៤ នេះតាមលំដាប់នៃវិធីចម្រើន ដែលតថាគតបានពោលមក ហើយយ៉ាងនេះអស់ថ្ងៃ ៧ បណ្តាលផល ទាំងឡាយពីរផលណាមួយ គង់នឹងបានសម្រេចដល់បុគ្គលនោះ តាម ប្រាថ្នាដោយពិត គឺនឹងបានសម្រេចនូវភាពជាព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នទាន់ ភ្នែក ពុំនោះសោត បើមានឧបាទានកូន្លសេសសល់សល់នៅ ក៏គង់នឹង បានសម្រេចនូវភាពជាព្រះអនាគាមិបុគ្គលមិនខានឡើយ ។

ឯកាយនោ អយំ តិក្ខុវេ មគ្គោ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោភបរិទេ- វានំ សមតិក្កមាយ ទុក្ខនោមនស្សានំ អត្ថទ្ធិមាយ ញាយស្ស អធិកមាយ និព្វានស្ស សច្ចិកិរិយាយ យទិទំ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានតិ ២

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្លូវគឺសតិបដ្ឋានទាំងឡាយ ៤ នេះជាផ្លូវមូល តែមួយ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសេចក្តីស្អាតវិសេសដល់សត្វទាំងឡាយ ដើម្បី កន្លងបង់នូវសោក និងខ្សឹកខ្សួល រំជួលចិត្តទាំងឡាយ ដើម្បីអស្តង្គតរលត់

ទៅនៃទុក្ខ និងទោមនស្សទាំងឡាយ ដើម្បីដល់នូវអរិយមគ្គ ជាធម៌ស្រោចស្រង់សត្វ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។

ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តន្តិ ២

ពាក្យឯណាដែលតថាគតបានពោលហើយថា “សាសនារបស់តថាគត ជាគុណសម្រាប់ស្រោចស្រង់សត្វ” ដូច្នេះពាក្យនោះតថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យនូវផ្លូវដ៏ប្រសើរគឺសតិបដ្ឋានទាំង ៤ នេះ ។

ឥនមរោច ភគវា ២ អត្តមនា តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ភាសិតំ អតិនន្តន្តិ ២

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងនូវសតិបដ្ឋានសូត្រនេះចប់ហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏មានចិត្តត្រេកអរចំពោះភាសិតនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ (ទាំងអស់អង្គ) ។

“សតិបដ្ឋានសុត្តំ និដ្ឋិតំ ទសមំ”
((សតិបដ្ឋានសូត្រទី ១០ ចប់))

នៅទីបំផុតនៃសតិបដ្ឋានសុត្តទេសនានេះ ភិក្ខុបានលុះព្រះអរហត្តចំនួន បីម៉ឺនព្រះអង្គ

សូមអនុមោទនា !!!

ចប់

សតិប្បដ្ឋានសូត្រ

សតិប្បដ្ឋានសូត្រ

Author: Anand Mette
Editor: Venerable Phra Prayadhammo
Translator: Phra Prayadhammo
Illustrator: Phra Prayadhammo
www.dhammadownload.com

© 2008 by the author and publisher
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without the prior written permission of the publisher.